CEMİL KAVUKÇU

BAŞKASININ RÜYALARI

ÖYKÜ

CAN

CEMİL KAVUKÇU

BAŞKASININ

RÜYALARI

ÖYKÜ

BAŞKASININ RÜYALARI
CEMİL KAVUKÇU

Yayına hazırlayan: Faruk Duman
Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design

Can Yayınları 1337

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33
www.canyayinlari.com
yayinevi@canyayinlari.com

Cemil Kavukçu'nun Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Uzak Noktalara Doğru, 1995
Yalnız Uyuyanlar İçin, 1996
Bilinen Bir Sokakta Kaybolmak, 1997
Dönüş, 1998
Temmuz Suçlu, 1998
Dört Duvar Beş Pencere, 1999
Pazar Güneşi, 2000
Gemiler de Ağlarmış, 2001
Suda Bulanık Oyunlar, 2004
Gamba, 2005
Mimoza'da Elli Gram, 2007
Angelacoma'nın Duvarları, 2008
Tasmalı Güvercin, 2009
Düşkaçıran, 2011

CEMİL KAVUKÇU, 1951 yılında İnegöl'de doğdu. İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Jeofizik Mühendisliği Bölümü'nü bitirdi (1976). Öyküleri, 1980 yılından bu yana çeşitli dergilerde yayımlandı. *Patika* adlı yapıtıyla 1987 yılında Yaşar Nabi Nayır Öykü Ödülü'nü ve 1996 yılında *Uzak Noktalara Doğru* adlı öykü kitabıyla Sait Faik Hikâye Armağanı'nı kazandı.

RÜYA

Çocukluğundaki yaz günlerini düşününce içine bir sıkıntı çökerdi. Sıcak öğle sonraları, ipe dizilmiş tütün yapraklarının kurutulduğu bomboş, sessiz sokaklar, dilleri dışarıda bitkin köpekler, sinek ve arı vızıltıları... Sonra, zorunlu öğle uykuları. Mızıklamasının yararı olmazdı; çabuk büyümek için nasıl çok yemek yemesi gerekiyorsa, gündüzleri uyuması da gerekiyordu. Evin en serin yeri, üst kattaki, pencereleri bahçeye bakan büyük odaydı. Annesi onu yer yatağına yatırır, üzerine de beyaz bir pike örterdi. Pencerelerin perdelerini sıkı sıkı kapattığından oda loş olurdu. "Kaymak" diyeceği yerde "kaymıık" diye bağıran yaşlı dondurmacı ikindiden sonra geçecekti; yani, o uyanınca. Hemen uyursa bir külah dondurmayı hak edeceğini söylerdi annesi. Gözlerini kapar, hemen uyumaya çalışırdı. Kargaların birbirleriyle konuşuyormuş ya da tartışıyormuş gibi çıkardıkları sesleri dinlerdi. Neler söylediklerini çok merak ederdi. Evin çatısında yuvaları vardı, komşunun çatısında da vardı. Her yer kargaydı. Bir de güvercinlerin (külrengi tüyleri ve boyunlarında halka biçiminde siyah izleri olan güvercinlerdi bunlar; ablası onlara "gugukçuk" derdi) tekdüze çıkardıkları "guguuuk-guk" sesleri duyulurdu. En çok da sineklerin vızıldaması... Yüzüne, ağzının kenarına, pikenin dışında kalmış ayaklarına konup onu gıdıklarlardı. Bir at arabası geçerdi sokaktan, tekerleklerinin kaldırımda çıkardığı sesten bilirdi. Uzun, sıcak, sıkıcı yaz günleriydi.

Uyumamak için ne kadar dirense de bu sesler arasında dalıp giderdi.

Çok sık olmasa da, arada, ablası uyutmaya çıkarırdı onu. Yanına uzanır, saçını okşayarak kısık sesle masallar anlatırdı. Masallarında mutlaka denizler, balıklar, kayıklar, gemiler olurdu. Birileri, bir şeylerin daha iyi olması için çok uzaklara giderdi. Onlar, bir gün dönmek için giden erkeklerdi. Uzun kış gecelerinde, gaz lambasının güçsüz ışığında oya işleyen genç kızlar, onların bir gün döneceğini bilirlerdi. Masalların sonunda gidenler döner, ayrılanlar birleşir, dillere destan düğünler yapılırdı. Gemili masalları çok severdi de (birbirinden güzel balıkların yaşadığı denizleri, Nuh'un gemisindeki gibi bütün hayvanların bir arada bulunduğu adaları anlatırdı ablası) en çok motosikletiyle uzun bir yolculuğa çıkan, bin bir güçlükler atlattıktan, bütün zorlukları yendikten sonra peri annenin kızıyla evlenmeyi hak eden adamın masalını severdi. Ablası da en çok onu sevdiğinden sona bırakır, ballandıra ballandıra anlatırdı.

Suların hışırtısına motosikletin sesi, ona da guguuk-guk sesleri karışırdı.

Denizler rüyasına girerdi.

Rüyasında bir koyda, çakıltaşlarının üstünde oturan, kısa pantolonlu bir çocuk görürdü. O çocuğun kendisi olduğunu bilirdi ama, yüzünü hiç görmezdi. Göremezdi, çünkü o anda rüya gördüğünü de bilirdi. O çocuğun arkasında, daha yüksekçe bir yerde onun gibi otururdu. Ne sabahtı ne akşam; ne gün ortasıydı ne gece. Alacakaranlık bir zamandı. Havada bulut yoktu, yıldız yoktu, güneş yoktu, ay yoktu. Üstelik, koyda ondan ve yüzünü göremediği çocuktan başka kimse de yoktu. Öylece oturur, denize, çocuğun baktığı yere bakardı. Sular çakılların üzerine serilip serilip geri çekilirdi. Şakalaşır gibi. O sesi bir ninni gibi dinlerdi. Ne bir sandal geçerdi denizden ne de gemi. Martılar da uçmazdı. Kayaların üzerinde kocaman kargalar olurdu ve ona kötü kötü bakarlardı. Ağaçların dallarına konmuş gugukçuklar ise dostça, sevgiyle öterlerdi.

Guguuk-guk, derlerdi, guguuk-guk.

Sonra o çocuk, kendisi olurdu. Suyun ayaklarına kadar sokulup geri çekilirken çıkardığı sesi dinler, çakıllarda bıraktığı izleri incelerdi. Ama korkardı. Yalnız olduğu için mi korkardı, denizden mi korkardı, yoksa havadan mı, bilmezdi. Korkardı. Uyandığında bunun bir rüya olduğunu anlayınca sevinirdi. Koşarak alt kata iner, "Dondurmacı geçmedi, değil mi?" diye sorardı.

Rüyasını kimseye anlatmazdı.

Okula başladıktan bir süre sonra öğle uykuları da bitti. Büyümüştü. Ama o rüyayı geceleri görmeye başladı. Koydaki çocuk da büyümüştü. Artık taşların üzerinde oturmuyor, ayakta dikilerek denize bakıyordu. Ne koy değişmişti, ne hava ne de denizin hışırtısı. Kargalar yine kayalıklardan ona bakıyordu ve ağacın dallarında gugukçuklar ötüyordu. Ne kadar büyümüş olursa olsun, bu rüyada onu korkutan bir şeyler vardı.

Ortaokulda, ikiden üçe geçtiği yıl, yaz tatili boyunca farklı, daha önce tanımadığı bir sıkıntıyı yaşadı. Âşık olmuştu. Sınıflarında, ön sırada oturan, ince, uzun kumral saçları omuzlarına dökülen, solgun yüzlü, ince sesli, kısa boylu bir kız vardı. Adı Sevim'di. Ağlayacakmış gibi bakardı. Ona ilgi duyar, ama bunu kimseye, ablasına bile söyleyemezdi. Okul saatleri dışında, sokakta, evde, gece yatağına yattığında onu düşünürdü. Kız bunun farkında değildi. Çok sık hastalanırdı. Sevim'in okula gelmediği günler kendini, koydaki çocuk kadar yalnız hissederdi. Ders saatleri geçmek bilmezdi. Sevim'e bir şey sormak, ya da istemek için nedenler uydurur, konuşurken gözlerine bakamaz, yüzünün kızardığını hissederdi. Sonra yaz geldi. Uzun bir tatil. Onu görmeden geçen, aslında geçmeyen günler. Görürüm umuduyla evinin önünden geçer, belli etmemeye çalışarak pencerelere bakardı. Herkes o sokaktan neden geçtiğini biliyormuş gibi de utanırdı.

Tatil bitti. Okullar açıldı. Bütün bir yaz göremediği Sevim'i görünce düş kırıklığına uğradı. Sevim serpilmiş, kocaman bir kız olmuştu. Yine ağlayacakmış gibi bakıyordu ama, ondan büyüktü artık.

O günün gecesi yine o rüyayı gördü. Koydaki çocuk büyümüş, uzun pantolon giymeye başlamıştı. Ayakta dikilip birini bekler gibi denize bakıyordu. Sonra eğildi, pantolonunun paçalarını ayak bileklerinden bir karış kadar yukarı kıvırdı. Parmak uçlarına basarak denize doğru yürüdü. Sular ayaklarını okşayıp geri çekilince bir adım daha attı. Sonra bir adım daha. Gugukçuklar ötmüyordu. Kargalar çığlık çığlığa havalandı.

Bağırarak uyandı.

Korkmuştu. Ayakları üşüyordu.

Rüyasındaki delikanlının ayaklarını suya sokmasına da alıştı zamanla. Dizlerine kadar denize girdiğinde bile korkmadı. Delikanlı, su dizlerine gelene kadar yürüyor, durup ellerini gözlerinin üstüne siper ederek ileri doğru bakıyordu. Sonra, onun ulaşamayacağı bir uzaklıkta nazlı nazlı salınan, suyla şakalaşan tekneyi gördü. Onu bekliyor olmalıydı.

Gidemezdi ki, yüzme bilmiyordu.

Ortaokuldan sonra ailesi Sevim'i okutmadı. Aynı sokakta oturan sınıf arkadaşına onu sordu hep. Birkaç kez çarşıda gördü. Artık başını bağlıyordu. Lise sona geçtiği yıl Sevim'in evlendiğini duydu.

Delikanlılık yaşını gerilerde bıraktığında da rüyayı hep öyle gördü. Rüya durmuştu artık. Koydaki adam büyümüyor, yaşlanmıyordu. Gugukçuklar ötmüyordu, ama kargalar oldukları yerde duruyordu. Açıktaki tekne nazlı nazlı salınıyordu. Tekne adama bakıyordu, adam tekneye.

Sonra bir gece rüyaları karabasana dönüştü.

Ne sabahtı ne akşam. Havada bulut yoktu. Yıldız yoktu, güneş yoktu. Koyda yine yapayalnızdı. Ellerini gözüne siper etmiş, kendisini bekleyen tekneye bakıyordu.

Önce gömleğinin düğmelerini çözdü; ağır ağır ve çok kararlı. Kemerini gevşettiği pantolonu ayak bileklerine inince ellerini kullanmadan, ayaklarının yardımıyla içinden çıktı. Atletini çıkarıp gömleğinin yanına bıraktı. Üzerinde yalnızca donu kalmıştı. Onu da çıkarıp denize doğru yürüdü. Ayakları ıslandı, bileklerinden dizlerine dek çıktı su, sonra beline yükseldi. Yüzme bilmeyen o adam, kendini denizin çekimine bırakıp tekneye doğru kulaç atmaya başladı. Korkmamıştı, çığlık atmamıştı, uyanmamıştı. Tekneye doğru yüzüyordu.

Ama tekneye ulaşamıyordu. Öyle açılmıştı ki, kıyı, dönemeyeceği kadar uzakta kalmıştı.

Sonra, kayığın içindeki karaltıyı gördü. Kadın mı, erkek mi olduğu anlaşılmıyordu. Açığa doğru kürek çekiyordu.

Adam bundan da korkmadı. Bağırmadı. Uyanmadı.

ABLAM

Ne zaman evimizin önünden motosikletiyle geçse, ablam hemen pencereye koşardı. Ardından da ben. Nam Kadir, derlerdi; öbür Kadirlerden ve delikanlılardan başkaydı. Onun motosikleti gibi kimsede motosiklet yoktu. Kırmızıydı. Pırıl pırıldı. Geceleri rüyalarıma girerdi. Kapının önünde, "pıt pıt pıt" diye usulca çalışırken görürdüm onu. Koşar binerdim, arkamda da ablam. Uçar giderdik.

Nam Kadir, benzin deposunun üzerine hafifçe eğilmiş olurdu; geriye taradığı ıslak saçlarıyla, kapkara güneş gözlüğüyle hiçbir pencereye bakmadan geçip giderdi sokaktan. Bazen o kadar hızlı geçerdi ki, göremezdik bile. Halıcının kopuk oğlu, derlerdi. Dükkâna bir gün bile uğramadığını, babasının parasını yediğini söylerlerdi. Ablam onun için "çok yakışıklı" derdi. Artist gibiymiş. Tülünü araladığımız pencerede, onun ardından bakardık. Ablamın gözlerinin içi gülerdi. Sarılır beni öper, öper, öperdi. Küçüktüm, aklım ermezdi. "Canım," derdi bana. Başka zamanlar değil de, nedense Nam Kadir geçtikten sonra söylerdi bunu. Canım. Ablamla aramızda küçük bir oyundu bu; Nam Kadir'in evimizin önünden geçtiğini, bizim de pencereye çıkıp ona baktığımızı hiç kimseye söylemeyecektik. Hele babamla abime hiç. Hele hele abime hiç mi hiç. Annemden hem korkardı hem de korkmazdı ablam. Çünkü annem Nam Kadir'in sokağımızdan geçtiğini, ablamın da pencereye çıkıp ona baktığını hem bilirdi hem bilmezdi. Ama olsun, hiç kimseye söylemeyecektik. Yemin et, derdi. Valla billa, derdim. İki gözüm kör olsun de, derdi. İki gözüm kör olsun, derdim. Sarılıp beni göğsüne bastırır, derin derin içini çekerdi. Ne güzel kokardı ablam. Büyüyünce benim de öyle bir motosikletim olacaktı ve ablamı arkama bindirip çok uzaklara götürecektim.

Onun evden çıkmasına, çarşıya pazara gitmesine pek izin verilmezdi. En yakın arkadaşları, karşı komşumuzun kızı Nezahat Abla ile bir sokak ötede oturan Arnavutların kızı Aysel Abla'ydı. İkisi de ablamdan büyüktü. Birbirlerine "aret" derlerdi. Ölünceye kadar arkadaşlık gibi bir şeymiş. Ahiret ile bir ilişkisi olup olmadığını sormuştum, ablam omuzlarını kaldırıp dudağını bükmüştü. Bilmiyordu. Nezahat Abla daha çok gelirdi. Yanakları kıpkırmızı, toplu bir kızdı. Çok iri gözleri vardı. Ördüğü siyah saçları, omuzlarından göğüslerine doğru inerdi. Üst kattaki odaya kapanır bir şeyler konuşurlardı. Gizli şeyler konuşurlardı ki, beni yanlarına almazlardı. Ben de, "Abime söyleyeceğim," derdim. Ablam ondan çok korkardı, babamdan bile çok. O zaman, "Gel," derlerdi. Harıl harıl çeyiz hazırlarlardı. Oyalar, danteller, aklımın ermediği birçok şey. Bir yandan elişi yapar, bir yandan sakız çiğnerlerdi. Kocaman kocaman balonlar şişirirlerdi. Bir şeyler fısıldaşır, kıkır kıkır gülüşürlerdi. Nezahat Abla, benim onların yanında oturmamdan hoşlanmaz, "Sen çıkıp sokakta oynasana," derdi, "ne işin var aramızda." Ama ben ayrılmazdım yanlarından. "Ne meraklı şeysin sen be; kız olmalıymışsın, anan seni yanlış doğurmuş," diye çıkışırdı. Ablam saçımı okşayıp gülerdi, "Amaan, otursun be ablası," derdi, "ne zararı var bize." Nezahat Abla'yı sevmezdim. Düğününde, kına gecesine beni de götürmüştü ablam. Oynamış, oynamış, yorulmak nedir bilmemişlerdi. Aylar sonra bize geldiğinde tanıyamamıştım Nezahat Abla'yı. O kocaman gözleri küçülmüş, kırmızı yanakları solmuştu. Ablama bir şeyler anlatıp ağlamıştı. Sarılmışlardı. Ablam uzun uzun sırtını sıvazlamış, bir çocuğu yatıştırmaya çalışır gibi okşamıştı onu.

Ablamın teyel ipliği ya da ibrişimi biter, alışveriş için çarşıya gitmesi gerekirdi ama, tek başına göndermezdi annem. Birlikte giderlerdi. Nezahat Abla'yla Aysel Abla'ya annemden söz ederken, "jandarmam" derdi. Abimse gardiyanıydı onun. Çünkü ablam çok güzeldi; göze gelmesinden, çarşının orta yerinde kaçırılmasından korkarlardı. O, iyi yerlere, zengin kocalara layıktı. Her şeyin bir zamanı vardı; ablam henüz evlenecek yaşta değildi.

O gün, annem hastaydı, çarşıya gidecek hali yoktu da yanına beni katmıştı. Ablama, önüne bakarak yürümesini, çevresiyle ilgilenmemesini, davranışlarına çok dikkat etmesini tekrar tekrar anlatmıştı. Sonra da beni sıkılamıştı; başını önünden kaldırıp sağa sola bakarsa eve döndüğümüzde söyleyecektim. O da babama söyleyecekti. Babam da ablamı eşek sudan gelene kadar dövecekti. Döverdi de. Bir keresinde benim önümde dövmüştü. Çok küçüktüm, ama hatırlıyorum; ablam, "Bir daha yapmıycam," dedikçe vurmuştu babam. Ne yaptığını bilmiyordum. Ablamın kötü bir şey yapacağına inanmıyordum. Annemin arkasına saklanmıştım. "Bu yaştan sonra başımı belaya sokacaksınız be!" Babam ablama vururken böyle bağırıyordu. Ne olduğunu bilmiyordum. Korkuyordum. Sonra annem, bu cezanın yeterli olduğuna karar vermiş olmalı ki, araya girip babamın elinden almıştı onu.

Çarşıya gidecektik. Annem ablamın eşarbını biraz daha alnına doğru çekiştiriyordu. "Bak, işiniz bitince hemen eve dönün, öyle sokaklarda sürtmek yok. Tamam mı?" diyordu. Ablam bir yandan ayakkabılarını giyerken bir yandan da başını sallayarak, "Tamam," diyordu. Sokağa çıktık. Elini tutuyordum, başı öne eğikti. Ağır ağır yürüyüp caddeye çıktık. Ablam elimi bıraktı. Eşarbını hafifçe çekiştirip bir tutam saçını alnına düşürdü. Başımı okşayıp, "Sana dondurma alayım mı?" dedi. "Al," dedim. Gülümsedi. Pastaneye girdik. "Bak," dedi, "bu da aramızda kalacak." "Hangisi?" "Sana dondurma almam, pastaneye girmemiz... Tamam mı?" Başımı salladım.

Ablam, tuhafiyecide, getirdiği küçük bir kumaş parçasının rengine uygun ibrişim seçmeye çalışırken nasıl da titizleniyordu; eviriyor, çeviriyor, dükkânın önüne çıkıp gün ışığında bakıyordu. Çarşı ne kadar sessizdi, sokaklar ne kadar boş. O dükkânda uygun düğme yoktu, kalın çerçeveli

gözlüğü burnunun ucuna düşmüş tuhafiyecinin çıkardığı, hatta, "Bu olur be kızım," dediği düğmeleri de beğenmemişti. Onlara başka bir yerden bakacaktık.

Tuhafiyeciden çıkmıştık ki köşe başında motosikleti gördüm. Nam Kadir açık mavi bir gömlek giymişti. Dudağında sigara tütüyordu. Güneş gözlüğünden nereye baktığı belli olmuyordu. Ablamı dirseğimle dürttüm. "Bak," dedim, "o!" İki parmağıyla kolumu öyle bir sıktı ki, küçük bir çığlık attım. O yana bakmamıştı bile. Bakmadan nasıl görmüştü Nam Kadir'i? Başımı çevirdim, Nam Kadir gülümsüyordu. Sonra yanımızdan hızla geçti.

İki yanı manifaturacı, tuhafiyeci, berber, terzi dükkânlarının bulunduğu uzun bir sokakta yürüyorduk. Uzaktan bakırcıların çekiç sesleri duyuluyordu. Terziler dükkânlarının önünde, taburelerine oturup bacak bacak üstüne atmış, kucaklarındaki kumaş parçalarını teyelliyorlardı. Kalfaların ablama bakışları, belli belirsiz gülümsemeleri canımı sıkmıştı. Berberler o saatte boştu. Bir dükkândaki radyodan hava kadar, çarşı kadar ağır bir şarkı duyuluyordu. Ablam elimi sıkı sıkı tutmuştu, başı önündeydi. Gurul gurul öten bir güvercinin yakınmalarını duyuyordum.

Düğme almak için küçük bir dükkâna girmiştik. İçeride alışveriş eden iki kadın vardı. Dükkân küçük olduğundan ben kapının önüne çıkmıştım. İleride, asmalı kahvenin önünde Nam Kadir'in motosikleti duruyordu. Onu nerde görsem tanırdım. Ayaklığının üzerine kaldırmış, ön tekerleğini hafifçe kahveye doğru döndürmüştü. Ama kendisi ortalıkta görünmüyordu. Ablama hiçbir şey söylememiştim.

Evimizin sokağına saptığımızda onu bir daha görmüştüm. Karşı köşe başında duruyordu. Başımı kaldırıp ablama baktım. Yanakları hafifçe pembeleşmiş, dudaklarına belli belirsiz, ama benim çok iyi tanıdığım bir gülücük yerleşmişti. Bu gülüş onun içindi. Yalnız onun için.

Biz evin kapısını çalarken motosiklet hızla geçti sokaktan. Arkasından bakakaldım. Ablam kolumdan tutup çekti. Alnına düşürdüğü saç tutamını eşarbının içine sokuşturdu. Parmağını dudaklarına götürüp "sus" işareti yapmıştı ki, kapı açıldı. Annem ikimize de suç işlemişiz gibi bakıyordu. "Nerde kaldınız?" dedi sertçe. "Ancak," dedi ablam, eşarbını çıkarıp başını iki yana sallayarak saçlarını omuzlarına doğru savurdu. Annem ablama değil de bana bakıyordu. Ayakkabılarımın bağını çözerken "Hiiç," dedim,

"tuhafiyeciye gittik, dükkân kalabalıktı. O yüzden çok bekledik. Sonra ablam kâğıttan neler alacağını okudu, kumaşa uygun makaraları bir bir denedi. Ama orada düğme bulamadık, onu da başka yerden aldık. İşimiz bitince de çıkıp geldik işte..." Annem beni dinlerken arada ters ters ablama bakıyordu. Sonra bir şey demeden mutfağa geçti.

Ama o gece kötü şeyler oldu. Abim sokak kapısından girdiğinde "Nerde o?" diye öyle bir bağırdı ki, ablamın yüzü bembeyaz oldu. Alt dudağını dişlemiş, kuşkuyla kapıya doğru bakıyordu. Öyle korktum ki, dizlerim titremeye başladı. Abim, çarşıda bizi görmüş. Ablamın yürüyüşü hiç de edepli değilmiş. Halıcının kopuk oğlu da peşimizdeymiş. Yüzüne öyle bir tokat attı ki, başı dolap kapısına çarptı ablamın. İkinci tokadı vurunca da yere düştü. Annem elini tuttu abimin. "Yeter," dedi. Ablam avcuyla yüzünü kapamıştı, ağlayarak üst kata kaçtı. Kilime kan damlamıştı. Abim bu kez benim üzerime yürüdü. Elini kaldırdı, ama vurmadı. Anneme bağırmaya başladı: "Bu kız tek başına çarşıya çıkmayacak demedim mi? Beni katil mi yapacaksınız be! Yanına bir karış çocuğu takınca ne olacak yani... Makaranız batsın... Bugün almasanız kıyamet kopacak sanki..." Annem susuyordu. Abim avluya çıktı. Çeşmede başını yıkadı. Annem elime bir havlu tutuşturup, "Götür ver," dedi. Abim havluyu hırsla çekip aldı elimden. Boynunda, ensesinde sabun köpükleri kalmıştı.

Babam da geldi, ama ablam hâlâ çıkmamıştı yukarıdaki odadan. Akşam yemeği için salata yapıyor annem. Yemekler ocakta ısınıyor. Sonra karpuzu kesip küçük tepsiye dilimliyor. Canı çok sıkılmış, belli. Babam olanların farkında değil. Avludaki sekide oturuyor. Abim de yanında ama konuşmuyorlar. Annem kolumdan tutup çekti beni. "Git çağır şunu," dedi, "bir de babanı azdırmasın." Merdivenleri koşarak çıktım. Kapıyı içeriden kilitlemişti. "Abla," dedim, "benim... aç kapıyı, babam da geldi..." "Hadi kızım," dedi annem. Arkamdan o da gelmiş. Sesinde öfke yoktu. Kapı açıldı. Ablamın şişmiş gözleri, kıpkırmızı yanağı. Sessizce çıktı odadan. Konuşmadan aşağı indik. Babam hâlâ hiçbir şeyin farkında değildi. Sofrada kimse konuşmadı; çatal kaşık sesleri, komşunun havlayan köpeği, ağlayan bir çocuk sesi...

Yemekten sonra bulaşıkları yıkayıp yeniden yukarıdaki odaya çıktı ablam. Çok üzgündü, çok kırgın.

O gece rüyamda gördüm, bir motosikletim varmış. Hem de Nam Kadir'in motosikletinin aynısı. Kıpkırmızı, pırıl pırıl. Evin önüne gelip duruyormuşum. Ablam kapıyı açıp dışarı çıkıyormuş. Çok güzel gülüyormuş. Arkama oturup belime sarılıyormuş. Öyle bir fırlıyormuş ki motosiklet, uçuyormuşuz. Eşarbını fırlatıp atıyormuş. Uzun saçları savruluyor, peşimiz sıra dalgalanıyormuş. Caddelerde, sokaklarda kimseler yokmuş. "Canım," diyormuş, "pastanenin önünde dur da sana dondurma alayım."

SOLGUN

Konuşacaklarımız tükenmiş, uzayan suskunluklarda sıkılmaya başlamıştık. Kapı zilinin çalması bir anda ortamı değiştiriverdi. Yalnızca "siz" diye seslenmeyi tercih ettiğim ağabeyimin karısı, "Hah, işte geldi," deyip koltuğundan kalktı, hantal bedenini gülünç bir biçimde sürükleyerek kapıya doğru koştu. Holden birtakım konuşmalar duyuldu, ama ne dedikleri anlaşılmıyordu. Salona ağabeyimin karısı, ardından da genç bir kız girdi. Gülümseyerek elini uzattı genç kız.

"Hoş geldiniz," dedi.

Kıvır kıvır, siyah, uzun saçları vardı. Mini eteğinin üzerine dik yakalı, pembe bir kazak giymişti. Makyajı abartılıydı.

"İşte Ebru," dedi abim sıkılarak.

Evin asi kızı sonunda gelmişti. Kimseyi umursamayan bir tavırla elimi sıktı.

"Kurstan çıkınca Esralara uğradım, yoksa daha erken gelirdim. Şarjım bitmiş, telefon edemedim; hemen suratınızı asmayın." Sonra bana dönüp, "Nasılsınız amca?" dedi.

Ebru daha salona girdiğinde, beni yok sayan bir biçimde elini uzattığında içimde bir tel kopmuştu. Ablam, demiştim... Tıpkı, Müşerref Ablam...

"Ebru'nun bebekliğini bilirsin," dedi abim, "bak, kocaman kız oldu."

İçimi çektim. Yıllardır görüşmüyorduk, ama bunda bir sitem yoktu. Kaçınılmaz bir kopuştu bu. Baştan kabullenilmiş bir kopuş. Yaşlanmış, yıpranmış, bitirimliğini yitirmiş, söz geçiremediği kızının karşısında yenilgiyi kabullenmiş bir abi vardı karşımda. Birçok şey gibi o da bitmişti.

"Nasılsın Ebru?" dedim.

Ağzını hafifçe gererek, "İyiyim," dedi. "Başınız sağ olsun."

"Sizler sağ olun," dedim. Sesim düğümlendi. Ne kadar da Müşerref Ablama benziyordu.

Konuyu değiştirmek için, "Kurs nasıl gidiyor?" dedim.

"Fena değil," dedi, her şeyi küçümser bir biçimde gülümsedi, "geçen yıl kazanamadım."

"Yanlış tercih," dedi abim, "yoksa bir yere girerdi."

"Amaan baba," dedi Ebru. Bu konunun kapanmasını istiyordu. Abim de sustu.

"Cenazesinde bile bulunamadım," dedim.

"Vazife," dedi abim, "kısmet değilmiş."

"Aslında..." dedim, bir süre ne söyleyeceğimi bilemedim. "Aslında..." diye yineledim.

"Ölmeden önce gelseydin... Bir yıl önce gelseydin ne değişecekti ki. Seni tanımayacaktı. Beni de tanımıyordu. Kimseyi tanımıyordu."

"Onu o hale sen getirdin," dememek için güç tuttum kendimi, "Yurtdışında olmasaydım," dedim, "belki iyi bir doktor... ne bileyim işte..."

"Sen yurtdışındaysan biz buradaydık. Bütün imkânları sonuna kadar kullandık, ama Müşerref hastaydı. Çok hasta. Kimseyi tanımıyor, geçmişle ilgili hiçbir şey hatırlamıyordu. Dilim varmıyor ama, delirmişti."

"Tövbe estağfurullah," dedi abimin karısı, "ölmüşün arkasından öyle konuşulur mu?"

"Ama öyleydi," dedi abim.

"Amcamı hatırlıyordu," dedi Ebru.

Birden bir sessizlik çöktü salona. Ebru şaşkınlıkla "yine ne hata yaptım" der gibi babasına baktı.

"Nasıl?" dedim.

"Son zamanlarda, babamın dediği gibi hiçbir şey hatırlamıyordu. Önceleri karşısında siz varmışsınız gibi konuşuyordu. Bir şeyler anlatıyordu, ama anlamıyordum. O tuhaf biriydi, biliyor musunuz... Yani, ne bileyim işte... Beni de seviyordu. Aslında Müşerref Halama yazık olmuş. Gençliğinde çok güzelmiş. Çok da isteyeni olmuş ama... O galiba birine sevdalanmış..."

"Ebruu," dedi abimin karısı. Abime baktım, parmakları arasındaki tespihi çeviriyordu.

"Güzeldi," dedim. "Sen ona benzemişsin."

"Teşekkür ederim" der gibi gülümsedi.

"Sonu benzemesin," dedi abim.

"Aman," dedi abimin karısı, "Allah korusun." Eliyle masaya vurdu.

Bir süre kimse konuşmadı. Sıkıntılı sessizliği yine abim bozdu.

"Annem de öldükten sonra o evde tek başına kaldı. Hastaydı zaten, biliyorsun. O kadar ısrar ettim, yanımıza gelmedi. Küçük bir daire tutalım dedim, istemedi."

"Biliyorum," dedim.

Beş yıl önce görmüştüm Müşerref Ablamı. Bana çocukluğumda olduğu gibi sarılmış, "Nerelerdesin," demişti. Son görüşümmüş. Çok az konuşmuştuk. Sorularımı tek sözcüklü yanıtlarla geçiştirmişti. Bakışlarını bir noktaya dikip dalıyor, uzun süre konuşmuyor, bir şey anımsamış gibi kendi kendine gülümsüyordu. Hasta olduğunu anlayamamıştım, oysa ablam başka bir dünyada yaşıyormuş. Orada belki daha mutluydu, bilmiyorum. Kimselere anlatmadığı dertlerini, acılarını da yanında götürmüştü. Öldüğünde kırk yedi yaşındaydı.

"O durumda biri intiharı düşünemez ki," diye mırıldandım.

"İntihar değil zaten," dedi abim, "pencereyi kapı sandı herhalde. Düştüğünde saat kimbilir kaçtı. Müezzin sabah ezanını okumak için camiye giderken görmüş. Onu bulduğunda yaşamıyormuş artık."

"Elinde de bir çıkın tutuyormuş," dedi Ebru, "bir yere gitmek için hazırlanmış sanki."

"Huzur içinde yatsın, mekânı cennet olsun," dedi abimin karısı. Bakışları halının üzerinde bir noktaya takılmıştı. Oldukça kederli görünüyordu.

"Amin," dedi abim.

Abime bakıyorum. İki yabancı gibiyiz. Otuz yedi yaşında olduğuma göre, o, elli bir yaşında. Ama altmışında gösteriyor.

"İzninizle," dedi Ebru gülümseyerek. Konuşulanlardan da, ilk kez gördüğü amcasından da sıkılmıştı. Odasına gidiyordu.

Yengem çay tepsisiyle salona girdiğinde ikimiz de susuyorduk.

"Mübarek hava," dedi yengem, "bu lodosun arkası kar."

"Yağsın," dedi abim, "zamanı artık."

* * *

Sokakta kimseler yok. Kasım ayından çok bahar aylarını çağrıştıran ılık bir gece. Lodos ortalığı kasıp kavuruyor. Abimle konuşmadan yürüyoruz. Arada öksürük nöbetine tutuluyor. O zaman duruyoruz. Yüzü kıpkırmızı oluyor, gözleri büyüyor, çok kötü öksürüyor.

Çıkmamızı o istedi. Evdeki ağırlaşan havaya dayanamadı. Ben de dayanamıyordum, ama bu gecelik katlanabilirdim. Bu duruma en çok şaşıran karısı oldu, "Yemek hazır," dedi, "nereye gidiyorsunuz?" "Biz lokalde yiyeceğiz," dedi abim. Buyurur gibi söyledi. Yengem de boynunu büküp kabullendi. Abimin elinin altında hâlâ canını çıkarabileceği bir kadın vardı. Ama Ebru'nun karşısında çaresizdi, hiçbir şey söylemese de ona sözünü geçiremediği ortadaydı.

"Göreceksin bak," dedi, "lokalimiz nezih bir yer. Çok sık gitmiyorum, genellikle evdeyim. Ama bu gece dışarıda yiyelim istedim. Karşılıklı bir iki kadeh bir şeyler içeriz."

Karşılıklı içeceğiz. İlk kez. Aslında benim varlığımdan sıkılıyor, biliyorum. Beklemiyordu. Birbirimizi yıllar önce çizmiştik. Ama Müşerref Ablamın ölümü... Gelmek zorundaydım. Yalnızca bir gece birlikte olacağız, katlanmamız gereken bir gece geçecek ve ben geldiğim gibi gideceğim. Otelde kalmak istememe tepki göstermişti. Kardeşi gelmiş; yıllardır görüşmediği, konuşmadığı, bir hiç yüzünden küstüğü kardeşi... Otelde kalması yakışık alır mıydı? Millet ne derdi sonra.

Millet... Ya da annemin dediği gibi; el âlem. Bütün yaşamlar o görünmeyen güce yaranmak için harcanıyor buralarda.

İki yabancı gibiyiz. Hep öyleydik, ne abi kardeş olabildik ne arkadaş ne de dost.

Anacaddeye çıktık. Abim sigara yaktı.

"Ekrem Hoca'yı hatırlıyor musun," dedi, "lisede matematik öğretmeniydi."

"Tabii," dedim.

"Seni de okuttuydu di mi?"

"Evet," dedim, "az çektirmedi."

Güldü. "Şimdi de o çekiyor. Şu gördüğün oto galerisi oğlunun, durumu çok iyi, ama Ekrem Hoca sürünüyor. Çok can yaktı, birçok çocuğun istikbaliyle oynadı. Saffet Abi'nin oğlunun hayatını söndürdü. Berduş oldu çıktı çocuk. Etme bulma dünyası işte... Şimdi sıra onda."

"Şu köşede eskiden bir halıcı vardı," dedim.

Abim elini sallayarak, "Ohoo," dedi, "eskidendi o, yerine bu bina yapılalı çok oldu. Belki on beş yıl var. Demek sen gelmeyeli de epey olmuş."

"Beş yıl önce geldiydim. Geldim dediysem ablama uğramıştım. Çarşıya çıkmadığımdan nelerin değiştiğini de bilmiyorum."

O gelişimde abime de uğramayı düşünmüştüm. Ama ablamı gördükten sonra içimden gelmemişti.

"Halıcı yaşıyor mu?"

"Hayır," dedi abim, "yaşamıyor."

"Bir de onun oğlu vardı, değil mi?"

"Vardı," dedi abim. "Geldik işte, bizim lokal burası."

Önden geçmem için yol verdi. Dar bir merdivenden ikinci kata çıktık. İçerisi kalabalıktı. Sigara dumanı, uğultu, sesi sonuna kadar açılmış bir

televizyon. Abim garsona adıyla seslenerek "Misafirim var Adil," dedi, "kardeşim geldi." Bunu kanıtlamak istercesine de omzuma vurdu. Garsonla birbirimize gülümsedik. Ne de olsa bir yabancıyım. İyi ağırlanması ve memnun edilmesi gereken bir yabancı. Bir kentli. Buralarda "konuk" olmak hâlâ önemli. Adil telaşlandı. Abim, itibar gördüğü ve bunu bana gösterdiği için hoşnuttu. Bize "iyi bir masa" ayarlandı. Oturduk. Abim bana fikrimi sormadan, "Rakı içeceğiz," dedi garsona, "ona göre bir şeyler getir işte." O da oyunun kuralına göre gülümsedi.

"Mevsim salatası mı yaptırayım, çoban mı istersiniz?"

"Kafana göre takıl Adil," dedi. Adil yine de saygıyla bana bakıyordu.

"Fark etmez," dedim.

"Oturup bir iki duble içilebilecek tek yer burası. Birahaneler de var ama, it kopuk yatağı."

"Nam Kadir..." dedim.

Yüzüme boş boş baktı.

"Ne Nam Kadir'i?"

"Şimdi hatırladım," dedim, "halıcının oğlunun adı Nam Kadir'di. Kırmızı bir motosikleti vardı."

Abimin yüzüne bir gölge indi. Gözleri, gülüşü, alnındaki çizgiler sarktı. Ona, Nam Kadir'i çarşının ortasında evire çevire dövdüğünü, o günden sonra bir daha sokağımızdan geçmediğini, Müşerref Ablamın pencerede hep onu beklediğini, çarşıya gitmesinin uzun süre yasaklandığını da hatırladığımı, aslında hiç unutmadığımı söylemedim. Ya ablamı dövmesini... Yüzünde patlayan tokatlar, burnundan boşanan kan, bir türlü gözümün önünden gitmiyor. Söyleyemedim, çünkü abimin yüzünü kaplayan gölge elimi kolumu bağladı. Bana değil de, benim üzerimden çok uzaklara bakarak, "Nam Kadir," diye mırıldandı, "itin biriydi o, esrarkeşti. Babasından kalanı satıp savurdu. İstanbul'a gitti, ama ne olduğunu bilen yok."

Garson rakılarımızı doldurmuştu.

"Nerden çıktı şimdi Nam Kadir?" dedi.

"Hiiç," dedim, " birden aklıma geldi. Boş ver."

"Boş ver tabii ya," dedi. Rakı bardağını hafifçe bardağıma dokundurdu. "Sağlığına."

"Sağlığına," dedim, "sağlığımıza..."

"Emekli olduktan sonra biraz kilo aldım," dedi, "evden çıkmıyorum ki... Arada buraya geliyorum işte."

"Ebru çok cici bir kız olmuş."

Başını ağır ağır salladı.

"Oldu da..." dedi, "çok dikbaşlı, söz geçiremiyoruz..."

"Eee, zaman değişiyor," dedim, bardağımı hafifçe bardağına dokundurdum, "insanlar da değişiyor... Ölen öldüğüyle kalıyor."

Abimin bakışları değişti birden. Öyle savunmasız ve zavallı bir görünüşü vardı ki, dokunsalar ağlayacak gibiydi. Bu konuyu açtığıma pişman oldum.

Dirsekleriyle masaya dayanmıştı. Alnını avuçlarına yasladı, bir süre öyle kaldı.

Omzuna hafifçe dokundum. Başka ne yapabilirdim ki...

Adil, "Sıcak ne yaptırayım abi?" dedi.

"Sıcak almayacağız," dedim.

O KADIN

FATMA GİRİK DEĞİL

Bugün işi çokmuş; o kadar çokmuş, o kadar çokmuş ki... Bak, saat kaç olmuş, daha yemek bile yiyememiş.

Yiyemesin. Fazla kilolarından yakınan, pantolon bile giyemez oldum diyen kendisi değil mi? Sıkıldıkça bir şeyler yiyor, abur cubur atıştırıyor, farkında değil. Sonra da, "su içsem yarıyor" zırvaları. Kadın milleti...

Gergin. Telefonu susmak bilmedi. Hasarlı bir kaza haberi. İki ay önce sigortası yapılan bir aracın hurdaya döndüğünü öğreniyor telefondan. Can kaybından önce hasarı soruyor. "Yaa," diyor, "vah vah," diyor. Neden sonra akıl ediyor; "Peki ölen var mı?" "Yazıık," diyor sonra da. Ölen varmış, hasar büyükmüş. Yandaki küçük odadan duyuyorum bütün bunları. Bilgisayarın başındayım ve berbat bir oyuna üçüncü kez yeniden başlıyorum. O, hiçbir şey duymamışım gibi, "Duydun mu!" diye bağırıyor. Duydum, diyorum, ama içimden. Duymamam mümkün değil, hatta yandaki avukatlık bürosundan ve üstteki muhasebeciden bile duyulmuştur. Ama o bir kez daha, bağıra bağıra olup biteni anlatıyor. "Şansa bak," diyor, "iki ay önce sigortaladığımız araba... Geçen ay da buna benzer bir kaza olmuştu..." Allahtan telefonu yeniden çalıyor. Bu kez başka, benim bile pek tanıyamadığım bir ses tonuyla konuşuyor. Değişik kişilerle değişik konuşma biçimleri var karımın. Bunları birbiriyle karıştırmaması beni şaşırtıyor. Benimle konuştuğu "anadili" bile konusuna göre çeşitlilik gösterebiliyor. Şimdi karşısındaki her kimse, ona yeni bir biçim deniyor. Hatırlı bir müşteri olduğu belli. Onu hiç ilgilendirmediğine eminim ama, kaza haberini bir de ona anlatıyor. "Sağ olun... Sağ olun..." diyor. Bir ara, son derece yapay bir biçimde gülüyor. Eşek olsa, bunun sahte bir gülüş olduğunu anlar. Telefonun öbür ucundaki anlamıyor olmalı ki, o, gülmeye devam ediyor. Ya da karşı taraftaki onu güldürmeyi sürdürüyor. Telefon kapanınca "Off!" diyor, bu kez kendi sesi. "Ben acıktım," diyor yüksek sesle. Bu da kendi, hatta evdeki sesi. "Heyy!" diyor. Başımı kaldırınca kapının pervazına yaslanmış, yorgun gözlerle bana bakan karımı görüyorum. Yani, bu küçük büronun patronunu. Bugün daha kilolu görünüyor nedense. "Duymadın mı," diyor, "acıktım." Bu da bir oyun. Şimdi ben ona birtakım seçenekler sunacağım ve o, kendisini çok çirkinleştiren bir dizi mimik yapacak; yüzünü buruşturacak, gözlerini devirip "ayy" diye bir ses çıkaracak, başını iki yana sallayacak, sonuçta

hiçbirini beğenmeyecek. Oyun başlıyor; hamburger, köfte piyaz, döner, pizza, pide, bütün söylenebilecekleri sıralıyorum. "Neyse," diyor, "zaten yemek saati geçti, Hadi'yi gönderelim de simit alsın. Yanına çay yaparız..." Simit seçeneğinde içten olmadığını biliyorum; aklı öbür yiyeceklerde, ama "rejim" yapıyor.

Hadi, bugün yalnızca simit alacak. Siparişleri içinden yineleyerek, başını sallayıp onaylayarak bir bir ezberlemeye çalışmayacak. Yine de ağır ağır başını sallıyor, alışkanlık işte. Karım da, "Tamam mı!" diyor üstüne basa basa, "Simitler yanık olmasın, her birini elleyip mıncıklama. Simitçi maşasıyla tutup kâğıda sarsın. Bakkaldan da iki milyonluk kaşarpeyniri al. Eski kaşar olsun, tamam mı?" Döndüğünde yine fırça yiyecek, biliyorum. Ona çok acıyorum; sınırları belli, ama ondan yapabileceğinin üstünde işler isteniyor.

Hayat tam normale dönmüşken "Hay Allah!" diye bir çığlık yükseliyor yan odadan, "Gördün mü bak! Az daha unutuyordum." Yeniden kapıda belirmiş, oyuncağı kırılmış çocuk gibi bana bakıyor. "Senedin son günü," diyor, gözü kolundaki saatte. "Bugün de burayı bırakıp bankaya gidemem ki!" Anlıyorum ki, ben gideceğim. Başka çaresi yok.

Benim gitmemden başka çıkar yol olmaması onu tedirgin ediyor. Bu işleri hep Emel yapar, ama bugün izinli, çünkü annesi katarakt ameliyatı olacak. Hadi'yi gönderemez, bir simit almaktan bile aciz. Kendisi gidemez, bugün işleri bir rezalet. Kala kala bir Sefilciği kalıyor. İşin kötü yanı da son gün olması.

"Bak," diyor, ellerini beline koyuyor, bunu istemeden yapıyor, biliyorum, çünkü yüzündeki ifade buyurgan değil, yalvaran gözlerle bakıyor.

"Bak Sefilciğim," diyor, "yalnızca bankaya gideceksin, parayı yatırıp doğru buraya döneceksin. Yaramazlık yapmayacaksın, tamam mı? N'olur bana söz ver. Moralim çok bozuk."

"Tamam ya!" deyip sinirlenmiş adamı oynuyorum. Öyle ki, "gitmiyorum" diyecek kadar sert bir tepki veriyorum. "Niye çocukmuşum gibi davranıyorsun bana!" diye bağırıyorum. "Değiştiğimi anlamıyorsun... Şu kadarcık bile güvenmiyorsun..." Oysa dışarı çıkmak, bir an için bile olsa özgürlüğüme kavuşmak için can atıyorum. Yüzümü pencereye doğru çevirip somurtuyorum. "Şuna bak ya!" deyip homurdanıyorum, elimi masaya vuruyorum. Oyunumla o kadar baştan çıkıyorum ki, bütün tehlikeyi göze alarak, "Gitmiyorum işte!" diyorum.

Çenesi titremeye başlıyor. Ağlayabilir.

"Lütfen," diyor, "seni kırmak istemedim. O günlerin bittiğini biliyorum. Her zamanki gibi patavatsızım işte, kusura bakma."

Susuyorum. Beni kurtarmak istiyor, ben ise kurtulmak istemiyorum; olay bu. Ayağa kalkıyorum. "Neyse," diyorum, "sen kusura bakma... Bankaya ne yatırılacaktı?"

Yüzünde birden güller açıyor. Gönlünü almak bu kadar kolay işte. Bunu bile yapamıyorum.

Hadi'ye sipariş verir gibi, bankaya parayı yatırıp senedi alınca hemen pulun bulunduğu köşeyi yırtıp o kâğıt parçasını iptal etmemi üstüne basa basa anlatıyor. Parayı iki kez sayıyor. "Sen de say," diyor. Karşı çıkmadan, homurdanmadan ya da hoşnutsuzluğumu belirtir en küçük bir davranışta bulunmadan bir de ben sayıyorum.

Dışarıdayım. İyice seyrelmiş zayıf saçlarımı alnıma düşüren sevimsiz bir rüzgâr var. Pardösümün etekleri uçuşuyor. Özgürlüğüne kavuşmuş biri gibi değil de, herhangi biri gibi yürüyorum. Bankaya para yatıracağım, bana verilen bir kâğıt parçasının ucundan, hem de veznedeki adamın gözlerine dimdik bakarak bir parça yırtacağım ve aynı emin adımlarla karımın ofisine döneceğim. Onu üzmeyeceğim. Nasıl olmamı istiyorsa öyle olacağım. Yaramazlık olarak nitelendirdiği hiçbir şeyi yapmayacağım. Yani, içmeyeceğim. Bu fırsatı değerlendirmeyeceğim. İçimden en çok da bunu yineliyorum: Yapmayacağım... içmeyeceğim... Yüzümde kararlı bir ifade var, ya da en azından ben öyle olduğunu düşünüyorum. Bir işadamı gibiyim. Banka şubesine girişim de her şeyi bilen bir işadamı edasıyla oluyor. Bir yandan da, tanıdık birinin beni bu durumda görmesinden, büyük bir oyunun içinde olduğumu anlamasından korkuyorum. Sıra numaramı elektronik cihazdan alıyorum: dört yüz yetmiş iki. İşlem yapan üç bankoda ise en son üç yüz kırk altı numarası yanıyor. İçerisi kalabalık. Bir saate yakın bekleyeceğim. Bir saat... Bu kalabalığın arasında geçecek uzun bir zaman. "Kendine birtakım nedenler yaratma," diyen sesimi duyuyorum; bunu karımla birlikte koro olarak söylüyoruz. Yaratmıyorum. Burada sıkılıyorsan –öyle ya, sıranın gelmesine çok var– dışarı çıkıp sigara içebilirsin. Evet, içebilirim.

Bankanın önüne çıkıp bir sigara yakıyorum. O anda, "Gaak!" diyen sesi duyuyorum ve gözümün önünde siyah porselenden bir karga heykeli beliriyor. Bu görüntüden kurtulmak için gözlerimi kapıyor ve başımı iki yana sallıyorum. Ama o yeniden, "Gaak!" diyor. "Bak karga," diyorum gözlerimi açmadan, "bak karga..." Gözlerimi açıp çevreme bakınıyorum. Bütün bunları yüksek sesle söylemiş olabilirim. Söylememişim. Rahatlıyorum. İçimden yine, "Bak karga," diyorum, "beni baştan çıkaramazsın; karıma söz verdim, biiir; zamanım sınırlı, ikiii..." Yüzümdeki ifadenin daha da sertleştiğini hissediyorum. Kavgaya hazırım. O yine, "Gaak!" diyor. "Bak," diyorum, "artık kırk beş dakika bile zamanım yok." Sigaramı, herkesin yaptığı gibi yere atıp ayakkabımın ucuyla eziyorum. Bankaya giriyorum. Sıra numarası üç yüz kırk dokuzda.

Karga heykelini net olarak görüyorum.

Bankadan çıkıyorum. Ellerimi pardösümün ceplerine sokup başım önümde ağır ağır yürüyorum.

Karga Vahit'in işlettiği dükkânın tabelasında yalnızca "karga" yazıyor. Kapıdan girince sağda portmanto, solda da dikdörtgenler prizması biçiminde, yaklaşık bir metre yüksekliğindeki siyah mermer blokun üzerinde, gören herkesin hayran olduğu ve Vahit'e müthiş benzeyen porselen bir karga heykeli duruyor. Sürekli tozu alındığı için de siyah bir elmas gibi parlıyor. Ona bakan herkesin içini tanımsız bir kahır kaplıyor, çünkü karga çok mutsuz. Ağladı ağlayacak gibi, ya da az sonra hıçkırarak iç çekecekmiş gibi... Aslında Vahit de öyle. Hep düşünüyor, ama ne düşündüğünü kimseye söylemiyor. Bir de saat önemli tabii; barın solundaki duvarda asılı olan, yuvarlak, büyük duvar saati. Akrep ve yelkovanı gaga biçiminde olan bu saatin merkezinde bir karga başı bulunuyor. Saatin on ikiyi gösterdiği anda karganın gözü ve gagası da kapalı oluyor. Uyuyor gibi olmasa bile, ıstırabı bir an için dinmiş gibi görünüyor. İlerleyen zamanla birlikte gagası ve gözü aralanmaya, yüzündeki acı çeken ifade artmaya başlıyor. On iki otuzda kimse saate bakamıyor, çünkü, duyulmasa bile karganın çığlıkları kulakları tırmalıyor, kocaman açılmış gözü ise çok korkunç oluyor. Sonra karganın başı öbür yana dönüyor ve yelkovan on ikiye yaklaştıkça zavallının da ıstırabı azalıyor.

İşte o sokaktayım; Karga Sokağı. Vahit'in sessiz yuvası. Kapıyı açıp giriyorum. Vahit'i, dirsekleriyle bara yaslanmış, başı ellerinin arasında, derin derin düşünürken buluyorum. Çok dar bir alnı var, gür kaşlarından hemen sonra sık siyah saçları başlıyor. Gözleri birbirine yakın ve küçük, burnu ise hatırı sayılır bir büyüklükte.

"Vaay," diyor, "Sefil!"

"Evet," diyorum, "Sefil."

"Uzun zamandır görünmüyordun."

"İnzivadaydım," diyorum.

Omuzlarını sarsa sarsa, ses çıkarmadan, bu "inzivanın" benim seçimim olmadığını biliyormuş gibi gülüyor. Gülen yalnızca ince dudakları, gözlerinde hiçbir değişiklik yok.

"Biraz borcum olacaktı," diyorum, "önce onu kapatayım."

"Kapatırsın... Votka mı?"

Kollarım kendiliğinden iki yana açılıyor, boynumu hafifçe büküyorum. "Votka" demenin Sefil'ce bir ifadesi. Bu arada da duvardaki saate bakıyorum; üçe on var. Karganın başı yukarı doğru dönmüş ve gaga pozisyonu oldukça ıstıraplı. Üçü çeyrek geçe o da, ben de rahatlayacağız. O, gagasını kapamış, gözünü hazla yummuşken ben de gözlerimi ancak önümü görebilecek kadar aralık bırakarak bu yuvadan bankaya doğru uçacağım. Çok masum bir kaçamak, kimsenin canı yanmayacak.

Votkamı ölçekle koyuyor, üzerine vişne suyu ekliyor.

"Zor," diyor.

"Her şey zor," diyorum.

Yine yüzü ellerinin arasında ve dirsekleri masaya dayanmış, ötelere, benim bilmediğim bir yerlere bakıyor. İçkimi alıp saatin tam karşısındaki masaya oturuyorum. Benden başka üç kişi var zaten; ikisi karşılıklı oturmuş, hiç konuşmuyor. Sürekli leblebi atıştırıyorlar. Öbürü de benim gibi yalnız. O da kargaya benziyor. Aslında burada oturan herkes bir süre sonra kargaya benziyor ve konuşmalar da anlamlı sözcüklerden çıkıp "gak"lara dönüşüyor.

Saat öğleden sonra üç. İki gaga arasındaki açı doksan derece ve karganın başı narkozdan çıkmış bir hasta gibi perişan. Votkamdan derin bir yudum alıp benim gibi tek başına içen, ama benim gibi zamanı kısıtlanmamış olan adama bakıyorum. Bakınca da ister istemez bir şeyler düşünüyorum. Bunu hep yaparım. İlginç bir yaşamı varmış gibi düşünüyorum onu. Belki de vardır. Kimine göre vardır, kimine göre de yoktur. Gençliğinde belediyenin açtığı "karga kıyımı" kampanyasına katılmış ve henüz canını teslim etmemiş onlarca karganın başını koparmış bir "pişman", hatta "bin pişman" biri olabilirdi. Karga Vahit gibi. Vahit gençken kargaya benzemezmiş ki. Hiç alakası yokmuş. Sıkı bir karga düşmanıymış. Öyle ki, kargalar kendi aralarında ona "Kinova" derlermiş. O kadar düşmanmış yani. Belediye, dört karga bacağına bir fişek veriyormuş o zamanlar ve söylentiye göre Vahit bu bacaklarla büyük bir cephanelik kurmuş. Kasabanın sokaklarında havalı havalı dolaştığı yıllar... Kargalar da tanıyor onu, Kavaklaraltı Parkı'na mı girdi; elinde tüfeği olsun olmasın, büyük bir patırtıyla sürü halinde

havalanıyorlar. O zaman herkes Vahit'in parka geldiğini anlıyor, bütün başlar kasıla kasıla kapıdan giren Karga Kasabı'na dönüyor. Öyle ki ana, baba, yavru ayırımı yapmıyor Vahit, ne bulursa harcıyor. Uçamayan yavruları köşeye kıstırıp –umarsız çığlıklarla tepesinde dönen karga sürüsünün gözleri önünde– yakalıyor ve düşünmeden kafalarını koparıyor, bacaklarını kırıp cebine atıyor. Belediye Başkanı'nın da durumdan hoşnut olduğu, sağda solda, "Bu hıyar, karga soyunu bitirecek," dediği konuşuluyor. Tabii bunlar Vahit'in de kulağına geliyor. Tarlalara, bostanlara Vahit'e benzer korkuluklar dikiliyor o yıllar. Önceleri bu duruma çok bozulan babası bile yumuşuyor; çünkü itibar var. Oğlunu destekliyor. Göğsünü kabartarak dolaşıyor sokaklarda.

Bir gün Vahit'in bütün hayatını karartan bir olay olmuş ki, işin aslını pek bilen yok. Anlatılanlar arasında en akla yatkını şu: Vahit evine dönerken sokakta yaralı bir karga görüyor. Kanadı kırılmış, uçamıyor. Kısmet ayağına gelmiş ya, seviniyor. Hayvan çaresiz, bir yandan kedilere karşı kendini korumaya çalışırken bir yandan da uçup kaçmak için çırpınıyor. Karşısında Vahit'i görünce bütün direnci kırılıyor. Teslim oluyor. Vahit kargayı alıyor, sol eliyle kanatlarını ve bacaklarını kavrıyor. Sağ eliyle kafasını tutacakken (öyle ya, tuttuğu gibi koparacak) tutamıyor. Tuhaf bir şey oluyor. Karganın açılıp kapanan gagası ve gözleri Vahit'i çarpıyor. Öyle derin, öyle anlamlı bakıyor ki karga, ne yapacağını bilemiyor. Başı dönüyor. Duvarın dibine yığılıp kalıyor. Kendine geldiğinde kargayı karşısında buluyor. Kaçmamış. İnatla, öfkeyle bütün ölülerinin hesabını sorar gibi Vahit'e bakıyor. Kalkıp koşmaya başlıyor. Geriye dönüp baktığında ise, kanadının birini sürüyerek sıçraya sıçraya peşinden gelen kargayı görüyor. Vahit'in o günden sonra değiştiği, çiftesini ve yüzlerce fişeğini götürüp dereye attığı, Vahit olmaktan çıkıp bir kargaya benzediği söylenir.

Votkam bitiyor. Ne kadar idareli içmeye çalışsam da bitiyor işte. Saat on beş on; karganın huzura ermesine ve çekip gitmeme beş dakika var. "Gaak!" diye bir ses duyuyorum, bunu kendi dilime, "Bir elli gram daha içebilirsin," diye çeviriyorum. Vahit'e bakıyorum. O bana bakmıyor. O öyle uzak bir noktada ki, "Vahit Abi," diye seslenmek zorunda kalıyorum. Karga karga bakıyor.

"Bir elli gram daha votka," diyorum.

Başını eğiyor. Vişne suyu ilaveli votkam geliyor. Yeni bir sigara yakıyorum. Hiç olmazsa senin kargaların var Vahit Abi, diyorum. Benim hiçbir şeyim yok. Beni hayata bağlayan ya da hayattan koparan anlaşılabilir bir nedenim yok. Keşke ciddi bir vicdan azabım olsa da ona tutunsam. Gel gör ki içiyorum. Şu karga heykeli bana bir şeyler söylüyor, ama anlamıyorum. Gördüğün gibi bir sigara yakıyor ve daha büyük bir yudum alıyorum votkamdan. Duyduğuma göre Vahit Abi, o yıllarda çok kötü rüyalar görüyormuşsun; seni kovalayan bulut gibi karga sürüleri, dile gelen, başını koparmaman için yalvaran yavrular... Neler neler Vahit Abi. Hatta, tüylerinin rengi ağarmış erkek bir karganın her gece rüyana girdiği ve anana sövdüğü yolunda söylentiler de var. Sonra ip kopuyor Vahit Abi; sen ve kargalar dışında hiçbir şey kalmıyor. Benim böyle bir olayım yok işte; rüya bile görmüyorum, biliyor musun... Başını koparıp attığın o kargalardan biriyim.

İçkimi bitiriyorum.

Duvardaki saate bakınca donup kalıyorum; ne akrep ne yelkovan ne de karga başı var. Kendi saatime bakıyorum; boş bir kadran. Şaşkınlığım iyice artıyor.

"Saate ne oldu Vahit Abi? Neden hiçbir şey göremiyorum?"

Vahit önce duvardaki, sonra kolundaki saate bakıyor. Başını kaşıyor. Onun da bir şey anlamadığı ortada. Omuzlarını kaldırıp boş boş bakıyor yüzüme.

Tek başına oturan adam "Saat yok," diyor, "zamanı kaybettik."

"Nasıl kaybettik?"

"Ben ne bileyim işte," diyor, "kaybettik."

Birden paniğe kapılıyorum.

"Bankalarda işler durmuş mudur?"

"Sen ne diyorsun abi," diyor, "hayat durdu, hayat..."

"O zaman, yapacak bir şey yok," diyorum, "bana elli gram daha votka ver."

Hayatın dışarıda nasıl durduğunu bilmiyoruz. İnsanlar en son ne yapıyorsa öylece kalmış olmalılar. Uçaklar, kuşlar, kargalar, hepsi patır patır düşmüştür.

"Daha önce de olmuş muydu?"

"Çook," diyor.

Vahit de, ben de ilk kez böyle bir şeye tanık oluyoruz.

"Dua edin buradayız," diyor, "bak bize bir şey olmadı."

Önce Karga Vahit'in sesini duyuyorum, bir şey söylüyor, ya da gaklıyor. Anladığım kadarıyla, "Bu Fatma Girik," diyor. Ya da, "Aaa, Fatma Girik buraya geliyor," diye bağırıyor. Birden kendime geliyorum. Başımı kaldırıp duvardaki saate bakıyorum. Akrep de, yelkovan da yerli yerinde. Karga ağzını açabileceği kadar açmış, gözleri dışarı uğramış. Saat on sekiz! Hayat başlamış. Başlamış ama, kaldığı yerden değil. Arada iki saatlik bir kayıp var.

"Sefiiil!" diye haykıran tiz sesi duyuyorum.

Başımı sesin geldiği yana çevirmeden Karga Vahit'in karga gözlerine bakıyorum.

"O kadın, Fatma Girik değil," diyorum, "o, beni almaya gelen karım."

Meyhaneden bir karga sürüsü havalanıyor. Hepimiz ellerimizle kulaklarımızı tıkayıp başımızı önümüze eğiyoruz.

FİYASKO

Eran Kaptan'ın akşam keyfi çok erken başladı bugün; güneşin batmasına en az bir saat var, ama o, hamağına uzanıp görecek bir şey varmış gibi gökyüzüne dikti gözlerini. Belki nefret ettiği martılar, belki bıçak gibi kayan kırlangıçlar, ya da hiçbirimizin bilmediği bir yere doğru uçan ve bilmediğimiz bir havaalanına inecek olan uçağın bıraktığı ince beyaz çizgi... Onun bunlarla ilgilenmediğini biliyoruz; hele martılarla hiç! Denizde boğulanların gözlerini oydukları için çok kızıyor onlara. Yuva bile kuramayan dağınık hayvanlar, diyor martılar için. Dişileri çok pasaklıymış, yumurtalarını sağa sola bırakır, doğru dürüst üstlerinde oturmazlarmış bile. Ya sesleri? Eran Kaptan bir gün durup dururken günahsız bir adamı bıçaklarsa, bunun tek nedeni martı sesleri olurmuş. Karada, kayalıklarda oltayla martı avladığı günler hâlâ sağda solda anlatılır. İyice çileden çıktığı günler tabii. İğnenin ucuna bütün bir kıraçayı geçirip denize doğru değil de, karaya doğru savuruyor misinayı. Oltayla yakaladığı bir martıyı bahçesindeki kümese attığını biliyoruz; kendi anlattıydı, azgın horozun ona nasıl davranacağını müthiş merak ediyormuş. Her anlattığında ise değişiyor öykü, bazen martı tepeliyor horozu, bazen horoz martıyı. Hiçbir şey yapmadan birbirlerine saatlerce baktıkları öyküleri de var.

Beşinci gün de bitiyor, ama ondan henüz iyi bir hava raporu alınamadı. Şimdi sormanın bir anlamı yok zaten, vereceği cevap belli. Akşamı beklemek gerek. O zaman garip bir hayvana dönüşüyor, salt kulak kesilip geceyi dinliyor. Bizim duymadığımız, uzak kıyılardaki yaprak hışırtılarını, böceklerin cayırtısını, kötü şeyler sezen köpeklerin havlamasını, baykuşların haberleşmelerini, henüz patlamamış ama patlayacak olan fırtınanın uğultusunu, kayalarda kırılan dalgaların sesini duyuyor; sonra gökyüzüne bakıp, ama uzun uzun bakıp yıldızlarda bizim göremediğimiz bir şeyler görüyor ve umutsuzca başını iki yana sallıyor: Hava kötü, diyor, yarın da yola çıkamayız. Beş gündür böyle yapıyor.

Hasan koluma girip beni bir iki adım hamaktan uzaklaştırırken kulağıma, "Kaç gündür bizi aldatıyor," diye fısıldadı. Sonra da dönüp hamağa doğru baktı. Ben de baktım. Eran Kaptan, uzak noktaları aydınlatan projektörlere benzeyen gözlerini gökyüzüne çevirmiş, sözlerini anlamadığımız bir şarkıyı mırıldanıyordu. Huzurlu ve sakindi. "Benim de anlamadığım bu," diye Hasan'a fısıldadım, "yaprak bile kıpırdamıyor. Ne biçim bir fırtınaymış bu?

Nerden yola çıkmış, ne zaman gelecekmiş? Kaç gündür neden gelmedi? Önceki gün yola çıksaydık bugün başka bir kıyıdaydık ve varacağımız yere biraz daha yaklaşmış olacaktık." "Abi," dedi Hasan, gizli kapaklı bir şeyler konuşurken sürekli karşısındakinin kolunu mıncıklardı, "bu herifin bir yere gitmeye niyeti yok, bu adada ne bulduysa buldu, tıkılıp kaldık. Sıkıntıdan patlıyorum ya, zaman geçmek bilmiyor... Sen az buçuk denizden anlarsın, bırakalım onu burada, yarın sabah gün ışımadan basıp gidelim." Gidebilir miydik? Kıyı kıyı yol aldıktan sonra giderdik tabii. Haritamız var, pusulamız var. Baktık hava bozuyor, atardık kendimizi kıyıya. Ama iş bu kadar basit değildi işte. "Hasan," dedim, "gitmesine gideriz de, ben makineden hiç anlamam. Sen benden betersin. Motor stop etse ne yaparız denizin ortasında?" Hasan başını kaşıdı. Öyle ya, makine sustu... Ne yapacağız? Hasan ne denizi biliyor ne makineyi. O, vasıfsız yolcu. Bir de Faruk var, ama o aşçı. Eran Kaptan'sız da pek bir yere gitmez. Parasız pulsuzdur. Her yer onun için bir "yer"dir. Hiçbir yerde sıkılmaz, hiçbir yeri de özlemez. Alışverişe gitti, hâlâ dönmedi. Bu gece de menemen ve makarna yiyeceğiz. Kaptan'ın "harika" dediği, kendi imalatı berbat şarapları içeceğiz ve şaraptan da berbat o şarkıyı dinleyeceğiz. İçtikçe sesi gürleşiyor Kaptan'ın. Makarnayı ağzına koymuyor. En az martılar kadar nefret ediyor makarnadan. Ama paramız o kadar azaldı ki, çok idareli harcamamız gerekiyor. Makarna düşmanlığı da Libya'da hapis yattığı günlerin kötü bir anısı. Gardiyanlar her gün bir el arabasıyla tepeleme makarna getirip yere, taşın üzerine boca ederlermiş. Mahkûmlar da başına toplaşıp elleriyle yermiş topak topak hamuru.

Birden ortalık öylesine sessizleşti ki, suçüstü yakalanmışız gibi kalakaldık. Sonra anladık ki, Eran Kaptan'ın şarkısı bitmiş. Bitmemiş de (bitmeyen bir şarkı o, güç bulsa sabahtan akşama aynı şeyi söyleyecek), hamakta, başı, ölü bir güvercinin başı gibi göğsüne düşmüş, uyuyakalmış. Biz aşağı, tekneyi demirlediğimiz koya doğru yürürken sessizlik yeniden bozuldu. Eran Kaptan, hiçbir insanın horlayamayacağı bir biçimde horlamaya başladı. "Bu gece konuşalım," dedi Hasan, "fırtına mırtına anlamam abi, canıma tak etti artık. Yarın yola çıkıyoruz. Yine aynı mavalları okursa da dövelim."

Koyda, iri çakılların üzerine oturduk. Teknemiz sakin bir köpeğe benziyor. Çok hafif hareketlerle salınan sadık bir köpeğe. Şimdi bile yola çıkılabilir. Gece, ay ışığında, Kaptan'ın o felaket şaraplarını içerek ve o

felaket şarkıyı dinleyerek gidebiliriz. Yeter ki o "he" desin. Hasan kollarıyla dizlerini sarmış, başını da bacaklarının arasına gömmüş, intihara eğilimli bir hasta gibi oturuyor. Dingin denize bakıyorum. Perde perde Kaptan'ın horultusu duyuluyor. İri bir çakıltaşını tekneye doğru atıyorum. Hasan başını kaldırıp taşın düştüğü yere bakıyor. Haftalar önce bu yolculuğu planlarken nasıl da coşkuluyduk. Eran Kaptan'da tekne var, iş güç yok. Biz de kırk yılın başı at yarışlarından üç beş vurmuşuz, neden olmasın? Hep, alıp başımızı bir gitsek demez miydik. İşte fırsat, al başını git. Yakıtını koyduk mu, yiyeceğini içeceğini aldık mı neden "he" demesin ki? Eran Kaptan da "he" dedi zaten, ama bir şartı vardı: "Faruk da gelirse." Gelsin, dedik. Nazını çekecektik, "En büyük kaptan sensin" diyecektik, bu denizleri sen bilirsin, balığın kaynadığı koyları en iyi sen bilirsin, diyecektik, hiçbir şeye benzemeyen ama çok içince sarhoş eden "imalat" şaraplarını da övecektik. O zaman dünyanın öbür ucuna giderdi işte. Ama, koylarında tek bir balık bile tutamadığımız bu adada ne bulmuştu, neden buraya saplanıp kalmıştık? Neden bir süredir bize tayfalarıymışız gibi davranmaya başlamıştı, anlayamıyorduk. Kendini başka bir yerde mi görüyordu? Yavaş yavaş deliriyor muydu?

"Sence bu herife ne oldu?" dedim.

"Şaraptan," dedi Hasan. Ayağa kalkıp pantolonunun arkasını silkeledi. "Kaç gecedir ben de abuk sabuk rüyalar görüyorum. Artık ‘imalat' içmeyeceğim, bozulursa bozulsun. Lan, armuttan şarap olur mu, incirden şarap olur mu? İçine afyon mu katıyor, ne yapıyor... Söylediği şarkıdan bir şey anlıyor musun Allah aşkına? Bir satırını söyle, dişimi kırayım. İçme oğlum, sen de içme şu şarabı. Adam gibi içki alalım kendimize."

"Yarın gidiyoruz," dedim, "her şeye rağmen gidiyoruz."

Hasan zıpkın yemiş gibi irkildi.

"Nasıl yani?"

"Nasıl olursa... Ama gidiyoruz."

Faruk, hamağın başında dikilmiş, neden bu kadar geciktiğini, ceza almaktan korkan bir öğrenci gibi Eran Kaptan'a anlatıyor. Fırında çok beklemiş. Ekmek varmış ama, hem bayatmış hem de şekilsiz, gözü hiç tutmamış.

"Hiç merak etme," diyor, "yarım saat içinde yemek hazır olur."

Eran Kaptan'ın hiçbir şeyi merak ettiği yok. Doğrulup yavaşça hamağından iniyor. Tören için hazırız. Başını kaldırıp gökyüzüne bakıyor. Ben ve Hasan ona bakıyoruz. Faruk ise işine bakıyor. Biberleri yıkamadan, aceleyle tavaya doğruyor. Makarnayı haşlayacağı tencereyi küçük tüpteki ocağa oturtmuş bile. Yıldızları tek tek sayıyormuş gibi, hiç kıpırdamadan bakıyor Kaptan. Bu duruşu hiçbir saygı uyandırmıyor artık bizde. Muska yazan, büyü bozan sahte hocaların davranışlarını andırıyor yaptıkları. Duyamadığımız, duyamayacağımız ya da hiçbir zaman gelmeyecek bir fırtınanın kokusunu almak için, av köpeği gibi burun kanatlarını titreştirmesine bile alıştık. Tören (aslında buna şaklabanlık demek daha doğru) uzasa uzasa Faruk'un yemeği hazırlamasına kadar uzar. Ama o kadar da sürmüyor bu gece, omuzlarının düştüğünü, birden yorulduğunu görüyoruz. Başını iki yana sallayarak, "Yarın da gidemiyoruz," diyor.

Yemekten sonra yeniden hamağına uzandı. Biz de, daha önceki akşamlarda olduğu gibi çay içmek için köyün yolunu tuttuk. Yürürken bir yandan da plan yapıyoruz. Kaptan yine dışarıda, hamakta uyuyacak, bu belli. O zaman kaçmamız çok kolay olacak. Ama yine de belli olmaz; ya teknede yatacağı tutarsa? Hasan, şiddetten yana. "Yola çıkmadan önce elini ayağını, hatta ağzını bağlar, etkisiz hale getiririz," diyor. Faruk'tan hiç ses çıkmıyor. Korkuyor.

"Yani", dedim, "burası bir ada olmasa teknesini de onu da bırakıp giderdik. Ama gidemiyoruz."

"Sen niye konuşmuyorsun," dedi Hasan.

"Onu bu adada bırakıp gitmek pek doğru gelmiyor," dedi Faruk, "üstelik adamın teknesini de çalıyoruz. Sonuçta hapislerde sürünmek var. Neden buradan başka bir tekne ayarlamıyoruz? Ya da, haftaya bir motor gelecekmiş, onunla döneriz..."

"Bak, bir kere teknesini çalmıyoruz, onunla geldiğimiz yere dönüyoruz ve tekneyi yerine bağlıyoruz. Bizim yaptığımız Kaptan'ı burada bırakmak, ne zaman isterse o zaman dönsün, tamam mı?"

"Bu durumu onunla bir konuşsak..."

"Dinlemez," dedim.

Hasan'ın bu konuşmaya dayanacak gücü kalmamıştı. Öfkeyle, "O zaman sen de kal," dedi, "Biz yarın güneş doğmadan yola çıkıyoruz."

Bir süre konuşmadan yürüdük. Böcekler bile çok telaşlıydı bu gece, zeytinliklerde kıyamet kopuyordu.

"Yok," dedi Faruk, "burada kalamam."

Döndüğümüzde Kaptan kendinden geçmiş, şarkı söylüyordu. Şarabı bitmemişti. Ona seslenmeden koya, teknenin yanına indik.

Fısıltılı, kaşıntılı, uğursuz ve uykusuz bir gece. İki ağacın arasına bağlanmış, çocukların çizdiği gülen bir ağza benzeyen hamak ve içindeki kütle tekneden ne kadar uzakta ama, yine de onun horultusuyla sarsılıyoruz. Belki de Kaptan yalnız uyurken huzursuzdu, yoksa böyle horlamazdı. Kendini hamağa hapsetmesinin nedeni, bir yandan bir yana dönmesini engelleyip kendini cezalandırması olabilirdi. Hasan sesini iyice kısarak başka bir açıklama getiriyor: "Bu bir önlem; Kaptan öyle korkunç rüyalar görüyor ki, düz bir yatakta yatsa paniğe kapılıp kaçmaya kalkar, teknede yatsa denize düşer. Her iki durumda da sakatlık çıkar. Hamakta ise kundaklanmış gibi." Birden acıyoruz Kaptan'a. Neler görüyor acaba rüyasında? Sonra bir kulak kabartıyoruz, yok öyle bir şey. Bütün bunlar korkudan, biz uyduruyoruz. Duyduğumuz Kaptan'ın horultusu değil, denizin hışırtısı, kıyıdaki çakılları örterken, sonra da çekilirken çıkardığı ses. Kafa kafaya versek cayacağız. Faruk bir işarete bakıyor zaten, çözülmeye hazır. Öyle ya, beş gün katlandık, beş gün daha katlansak ne olur? Kaptan, belki de hayatının en huzurlu gecelerini değil, ama en huzurlu günlerini yaşıyor burada. Rüyasında neler görüyor acaba; bir bilsek, onu daha çok seveceğiz.

Hasan omzumu sarsıyor. Oysa uyumuyorum, Faruk da uyumuyor. Bu gürültüde uyumak mümkün değil. "Kalk," diye fısıldıyor, "yola çıkalım." Saate bakıyorum, güneşin doğmasına en az iki saat var. Hasan'ın mesajı çok açık; şimdi yola çıktık, çıktık; yoksa cayacağız. Hele ortalık aydınlandığında, hamağın içindeki kütle seçilmeye başladığında bütün cesaretimiz kırılacak. "Hadi," diyor tıslayarak. Ses çıkarmamaya çalışarak doğruluyorum. Uyku ilacı gibi hafif bir esinti var. Hasan, işaretparmağı ile tiril tiril titreşen gömleğinin kolunu gösteriyor ve "Fırtına," diye fısıldıyor. Dişlerini sıkıp başını ağır ağır sallayarak dirseğinden kavradığı kolunu bir top namlusu gibi hamağa çeviriyor: "Al, bak," diyor, "işte sana fırtına." Faruk elinde olmadan gülüyor. Kaptan'la ilgili yapılan hiçbir şakaya gülmez ve şaka yapmaz; ama boş bulunuyor. Ben de gülüyorum. "Fırtına Tellalı" karabasanlarıyla boğuşurken, biz gidiyoruz.

Hasan usulca kendini tekneden bırakarak beline kadar suya giriyor, kolları birer kanat gibi açık ve dirseklerinden bükülmüş, gövdesini bir sağa bir sola döndürerek, ama çok yavaş, hiç şapırtı çıkarmamaya çalışarak kıyıya doğru yürüyor. Kıçtan kara bağladığımız teknenin halatını sökecek. Soluklarımızı tutmuş Hasan'a değil hamağa bakıyoruz. Kaptan'sa kundağında, asla hatırlamayacağı korkunç rüyalar görüyor, çok korkunç rüyalar.

Demiri çekerken biraz ses çıkıyor ve o zaman biz, dudaklarımızı dişleyip öylece kalıyoruz, çünkü o anda horultunun kesildiğini, ortalığı derin bir sessizliğin kapladığını sanıyoruz. Demiri de topladık, tamam. Bir litreden beş litreliğe kadar değişik boylardaki pet şişeleri birer birer denize bıraktık. İçleri bulanık bir sıvıyla dolu şişeler bata çıka, yalpalaya yalpalaya kıyıya, Kaptan babalarına doğru yöneldiler bile. Şimdi işin en zor yanına geldik; ilk çakışta makine çalışmazsa ne olacak? Kaptan uyanacak, hamaktan fırladığı gibi, biz daha ikinci denemeyi yapamadan tepemizde bitecek, üçümüze de basacak tokadı. Açacak ağzını, yumacak gözünü, duyduğumuz, duymadığımız, hatta kendinin bile duymadığı küfürleri öyle bir sıralayacak ki, bütün köy buraya üşüşecek.

Yaradana sığınıp marşa bastım. Makine bir iki homurdandı, tekne sarsıldı ve sustu.

Üçümüz de korkuyla hamağa baktık ve yarı beline kadar doğrulmuş, kıpırtısızca bize bakan Kaptan'ın karaltısını gördük. "Hadi," diye yalvardım makineye, "çalış hadi." Yeniden marşa bastım. Çalıştı. Eran Kaptan hâlâ kıpırdamamıştı. Hafifçe yol verdim. Arkamızda köpüklü bir iz bırakarak hareket ettik. O, yazgısını ve yazgımızı sessizce kabullenmiş gibi uzaklaşan teknesine bakıyordu. Belki bunu da bir rüya sanıyordu. Hamak da, hamağın ortasında yarı beline kadar seçilen karaltı da hızla küçülüyordu.

Koydan çıktık. Konuşmuyoruz. Birimiz "dönelim" dese hemen döneceğiz. Kaptan'ın tepkisizliği içimize oturdu.

Hasan'ın çıkardığı haritayı inceliyoruz. Küt tırnaklı kalın parmağını (hiçbir becerisi olmayan bir ele ait bu uzantıyı) koyduğu yer, ayrıldığımız koy. Bir de bunu sesli olarak, büyük bir serüvenci gibi söylüyor. Aslında işaretparmağını koyduğu yer, tam da hamağın olduğu yer. "İşte buradan yola çıktık." Sessizce dinliyoruz. "Kuzeydoğuya doğru elli derecede yol alırsak," diyor, "yetmiş mil sonra demirleyecek bir yer bulabiliriz." Parmak bir çırpıda yetmiş millik yolu alıyor ve demirleyebileceğimiz noktada duruyor. Sonra da bilgiç bilgiç başını sallıyor. "Nerden baksan on saat. Buralarda (parmağıyla çizdiği ‘buralar' en az beş mil çaplı bir alan) su ikmali de yapabiliriz. Sonra da doğuya doğru kıyı kıyı gideriz." Kocaman parmak kıyı kıyı gidiyor. Harita üzerindeki bilgilenme bitti, şimdi o bilge el, öbür elle birlikte kıçının üstünde. "Suyumuz, makarnamız, Kaptan'ın onlarca yumurtası ve bizi oraya götürecek kadar yakıtımız var."

Gün ağarıyor. Adadan oldukça uzaklaşmışız. Hasan, gözlerini kısmış uzaklara bakıyor ve ıslıkla Samanyolu'nu çalıyor. Faruk'un omzuna vurup, "Düşünme artık," diyor, "kaçmasaydık kolay kolay o adadan çıkamazdık."

Bütün bunlara kendini inandırsa da, ıslık çalarak çok rahat olduğunu göstermeye çalışsa da içinin hiç de rahat olmadığını biliyorum.

"Rüzgâr çıktı galiba," dedi Faruk.

"Ne rüzgârı?" dedi Hasan, "sabahki esinti bu. Açıktayız ya, daha fazla hissediyoruz."

"Yok yok," dedi Faruk, "rüzgâr artıyor."

Adadan henüz on mil kadar uzaklaşmış olmalıyız. Denizde uzaklığı kestirmek çok zor. Hasan kabul etmese de rüzgârın şiddetlendiği gün gibi ortada. Teknenin başı kalkıp kalkıp iniyor. Köpüklü sular baş üstüne vurmaya başladı bile.

"Fırtına!" dedi Faruk, "Eran Kaptan'ın beklediği fırtına!"

"Saçmalama lan," diye bağırdı Hasan, "açıktayız, bu kadar sallanmamız normal. Eran Kaptan varken bundan çok daha fazla deniz yemedik mi? O zaman niye mızıklamıyordun..."

"Faruk haklı," dedim, "rüzgâr döndü, kuzeybatıdan esiyor, tam bordodan alıyoruz. Biraz daha şiddetlenirse ya baştan almamız gerekecek rüzgârı ya da kıçtan."

Üçümüz yine kafa kafaya haritanın başındayız. Rüzgârı baştan alırsak gideceğimiz yön belli; Eran Kaptan'ın çok emniyetli bulduğu açık deniz. Oysa biz açıklardan çok korkuyoruz. Hele yüzme bilmeyen Faruk yaprak gibi titremeye başladı bile.

"Ee," dedi Hasan, "kıçtan alırsak nereye gideriz?"

"Bir süre güneydoğuya."

"Eee," dedi Hasan, "o zaman adadan kaçmış olmuyoruz ki."

"Yapabileceğimiz başka bir şey yok."

"Dua edelim de rüzgâr daha çok artmasın."

Can yeleklerimizi giydik. Faruk'un yüzü bembeyaz, ağladı ağlayacak.

Rüzgâr gittikçe şiddetleniyor. Tekne iyice yalpaya düştü.

"Alabora olacağız," dedim, "güneydoğuya dönüyorum."

Hasan itiraz etmedi. Faruk küpeşteye eğilmiş denize kusuyordu.

Rüzgârı arkadan alınca biraz rahatladık. Hızımız da arttı.

"Nereye gidiyoruz?"

"Bilmiyorum. Rüzgâr bu şiddette estiği sürece bu rotada gideceğiz."

"Batarız," dedi Faruk. Kusmaktan gözleri yaşarmıştı, çok kötü görünüyordu. Sancağımızda kalan adaya bakıyordu. "Oraya dönelim."

Batıda kara bulutlar hızla çoğalıyordu.

"Evet," dedim, "şunun şurası on mil geldik, rüzgârı da hesaba katarsak iki saat sonra adaya ulaşırız. Rüzgâr biraz daha şiddetlenirse bu şansımız da

olmaz."

"Adaya dönemeyiz," dedi Hasan, "Kaptan'ın yüzüne nasıl bakacağız."

"Ölmektense onun yüzüne bakacağız. Cahillik yaptık deriz, şeytana uyduk deriz. O da insan, halden anlar..."

"Neyini anlayacak lan! Sen herifin teknesini çal, onu orada beş parasız, aç bırakıp kaç, sonra da ondan anlayış bekle!"

"Dönmekten başka yolumuz yok Hasan," dedim, "bile bile de ölüme gidilmez ki."

Faruk ağlamaya başladı. Hasan somurtmuş adaya bakıyordu.

"Sus lan," dedi, "seni zorla mı çağırdık, kendi isteğinle geldin. Ölürsek ölürüz be! Ne var bunda..."

Böyle diyordu ama, onun da yüzüne teslimiyetçi bir ifade oturmuştu. Kaptan'ı bıraktığımız ada sancağımızda iyice belirgin şimdi. Biraz daha yaklaştıktan sonra pruvamızı adaya çevireceğiz. Dönerken alabora olmazsak kurtulacağız. Faruk ölü gibi yatıyor. Hasan yanı başımda, küskün küskün denize bakıyor. Denedik, ama kaybettik. Hayatta kalmayı başarabilirsek Kaptan'ın kucağına düşeceğiz.

"Sıkı tutunun, dönüyoruz!"

Birden sol yanımızdan şiddetli bir darbe yedik. Tekneyi sular kapladı. Alabora olduk. Sonra tekne doğrulmaya, öbür yana doğru yatmaya başladı. Alabora olmamışız. İlk şaşkınlığı atlattık, Kaptan'ın şarap şişeleri gibi bata çıka adaya doğru ilerliyoruz. Şimdi içimizde başka bir korku büyümeye başladı. Faruk yeniden, bu kez hıçkıra hıçkıra ağlıyor. Hasan ona "sus" demiyor. Hiçbir şey demiyor. Kara kara düşünüyor.

Koya girince tekne sakinleşti. Faruk yattığı yerden doğruldu. Koluyla gözlerindeki yaşları sildi.

"Kurtulduk mu?"

"Hayır," dedi Hasan, "bela yeni başlıyor."

Artık iki ağacı, ağaçların arasına gerilmiş hamağı ve yarı beline kadar doğrulmuş oturan Kaptan'ı görebiliyoruz. Onu nasıl bıraktıysak öyle buluyoruz. Yeniden yatmamış, hamaktan inip işememiş, kıyıya inip şarap şişelerini toplamamış. Hiçbir şey yapmamış.

Kıyıya iyice yaklaştığımızda o da hamaktan indi. Pantolonunu çekiştirerek kendine bir çekidüzen verdi. Başımızı kaldırıp bakacak gücümüz yok. Çapayı bırakıyoruz. Hasan, beline kadar gelen suya giriyor, elinde halat, kıyıya doğru yürümeye çalışıyor. Makineyi stop ediyorum. Ortalık birden sessizleşiyor. Belalı bir sessizlik. Az sonra kıyamet kopacak. Faruk da suya giriyor. En son ben çıkıyorum tekneden. Konuşmadan, önümüze bakarak ilerliyoruz. Konuşan Kaptan oluyor. Bize değil de Faruk'a söylüyor:

"Acıktım," diyor, "içim dışım yumurta oldu. Sen bana patates haşla, siz ne bok yerseniz yiyin."

ÇİÇEKLER

Her hareketinin kontrol altına alındığı bir kalabalığın karşısındaydı. Bütün gözler ona yönelmişti. Onun ise kimseyi görecek hali yoktu. İçinde davulların gümbürdediği başı, her dakika biraz daha büyüyormuş gibi geliyordu. Ağrıkesici hapların bir yararı olmamıştı. Sabah çok isteksiz çıkmıştı yatağından. Banyoda aynaya baktığında tehlikeli bir günün başladığını hemen anlamıştı. Çünkü, aynadan ona bakan, kendine hem benzeyen hem de benzemeyen o çirkin yüz, günün kötü geçmesi için elinden geleni yapacaktı. İçkiyi fazla kaçırdığı ya da uykusuz kaldığı gecelerin sabahında bu garip yaratıkla karşılaşırdı aynalarda. Doğal haline ise ancak akşama doğru gelebilirdi.

Bugünkü toplantıyı düşünerek akşam erken yatmayı, uykusunu açacak çay, kahve gibi uyarıcılardan uzak durmayı ve içki içmemeyi kendisine telkin ederken telefonu çalmıştı. Sacit'ti. En kışkırtıcı sesiyle, Ragıpların üç gün üç gece süren "Büyük Balık Kıyımı"ndan döndüklerini, ona, bir orduyu doyuracak kadar balık bırakıp gittiklerini ballandıra ballandıra anlatmıştı. Binlik bir Tekirdağ rakısı dolapta yatıyordu ve sebzelik tepeleme salata malzemesi ile doluydu. Böyle bir öneriye "hayır" diyemeyeceğini bile bile (Sacit de bunun farkındaydı) "hayır" demişti, çünkü ertesi gün bir okulda söyleşisi vardı ve öğrencilerin karşısına "adam" gibi çıkmak istiyordu. Sacit söz vermişti, geç kalmayacaklardı ve eşekler gibi içmeyeceklerdi. Hafta sonu olsa neyse neydi de, onun da önemli işleri vardı. O kadar inandırıcı konuşmuştu ki, belki bu sefer adam gibi içmeyi başarırlardı. On birde kalkmak koşuluyla "peki" demişti.

Baştan tedirgin olmuştu ama, Sacit'in kızarttığı nefis balıkları yedikçe, buzlu rakıları içtikçe yaptığının daha doğru olduğunu düşünmüştü. Alışkın olmadığı bir saatte yatağa girip uyumak için çırpınmak büyük eziyetti. İnsan daha da uykusuz kalıyordu. Sacit de aynı fikirdeydi. Binlik rakı bitmiş, üzerine de buz gibi biralarla cila çekmişlerdi. Eve sabaha karşı dönmüştü. Dişlerini ne zaman fırçaladığını, ne zaman soyunup pijamalarını giydiğini hatırlamıyordu bile. Sabah uyandığında ilk işi Sacit'e sövmek olmuştu.

Oldukça heyecanlı bir kız öğrenci, eliyle birlikte titreyen kâğıttan onun özgeçmişini okuyordu. Birkaç yerde takılmış, başını sıkıntıyla sallamış, bir kez de gülmeye benzer garip bir ses çıkarmış ve salondaki öğrencilerin gülüşmelerine neden olmuştu.

Hoşnutsuzluğunu belli etmemeye çalışarak, kendisini dinlemek (aslında bir an önce bu eziyetten kurtulmak) için salona doldurulmuş öğrencileri inceliyordu. Konuk Yazar'a mahcup olmamak için öğrencilerin bu etkinliğe katılmaları zorunlu tutulmuş, yoklama bile yapılmış olabilirdi. Çoğu bayan olan öğretmenler, en zarif ama bir o kadar da buyurgan tavırlarını takınıp ön sıradaki yerlerini almışlardı. Onunla bağlantıyı kuran, telefonla birkaç kez konuşan, okulun kapısına kadar çıkıp karşılayan (kötü "akşamdan kalma" kokusunu mutlaka almış olmalıydı; şişmiş yüzü her şeyi söylüyordu zaten) Edebiyat Öğretmeni Seval Hanım tam karşısında oturuyor ve büyük olasılıkla kendi hazırladığı metni hülyalı bir bakışla dinliyordu. Yüzüne, uzun süre dayanabilecek türden bir gülücük oturtmuştu. Öyle ki, okuma sırasındaki aksaklıkları bile, o gülüşe hiçbir zarar vermeden "olur böyle şeyler kızım" hoşgörüsü içinde, başını hafifçe eğerek olgunlukla karşılamıştı. Öğrencilerin okunan metinle ilgisi yoktu, aralarında fısıldaşıp gülüşüyorlardı. Kız öğrenci okumasını bitirince salonda büyük bir alkış koptu; hatta ıslık çalanlar, "bravo" diye bağıranlar da vardı. Bu alkışların metnin içeriğine, yani kendisine yönelik olmadığını hemen anladı. Kız öğrenci de başını önüne eğmiş, bu coşkulu alkıştaki alayın, metni kötü okumasıyla ilgili olduğunu anlamış ve ne yapacağını şaşırmıştı. Yazar'a bakıyordu. Yazar da ona gülümseyip teşekkür etti. İçinden hâlâ, onu bu duruma getiren Sacit'e sövüyordu.

Buraya gelirken, başına gelecekleri biliyordu aslında. Kaç kez "Bu son, artık hiçbir yerde konuşmayacağım" diye kararlar aldıysa da, bunu bir türlü başaramıyordu. "Hayır" diyemiyordu. Başta Sacit olmak üzere, kimseye "hayır" diyemiyordu. Bütün sorun buydu. Edebiyat Öğretmeni Seval Hanım da çok ısrarcı davranmıştı. Çocuklara kitaplarını okuttuğunu, üzerinde tartıştıklarını, kendisini merakla beklediklerini, soracakları çok şey olduğunu, onları kırmaması gerektiğini yineleyip durmuştu.

Dün, bugünkü söyleşiyi düşünmüş, Seval Hanım'a evet dediği için kendine lanetler yağdırmıştı. Yaşları on dört ile on beş olan öğrencilere yetişkinlere konuştuğu gibi konuşamazdı. Nasıl bir dil, nasıl bir üslup bulacaktı? Seval Hanım'ın, "Sizi adresinizden aldıralım," önerisini hiçbir mantıksal açıklaması olmaksızın geri çevirmişti. Saat on dörtte okulda olması isteniyordu; o da olacaktı. Canını sıkan bir konu daha vardı; dün evde olmadığı bir saatte kapısına bir kargo bildirim notu bırakılmıştı. Telefon etmiş, hafta sonu getirmelerini rica etmişti ama, olmuyordu. İkinci kez adrese gelemiyorlardı, kendisi gelip almalıydı. Kimden geldiğini ve ne gönderildiğini bilmediğinden merak ediyordu. Bu sevimsiz işi de okuldaki konuşması bittikten sonra yapacaktı. Kargonun adresi okula da, evine de oldukça ters bir yerdeydi. Bu nedenle de son derece huzursuzdu. Ama onu asıl huzursuz eden başındaki ağrıydı. Nasıl dayanacaktı?

Seval Hanım ayağa kalkmış, yapay gülücüğünü falan bir kenara bırakarak salona doğru dönmüş, bir kadın için son derece itici bir ses tonuyla "Çocuklar... Lütfen!" diye bağırmıştı. Uğultu birden kesilmişti. Bu kadından korkulurdu. Sessizliği sağlamış, yerine otururken de yüzüne asil ve kültürlü hanımefendi gülücüğünü yerleştirmeyi başarmıştı.

Gittikçe güvenini yitiriyordu. Dirsekleri masaya dayalı, parmaklarını birbirine kenetlemiş, rahat görünmeye çalışarak, ama hiç de rahat olmayarak, gülümsemeye çalışarak, ama gülümsemeyerek salonu selamladı. Başındaki ağrı azalacağı yerde artmıştı. Ses tonu da yüzü kadar itici olmalıydı. Hafifçe öksürdü. Ses ayarı gibi bir şey. Bunu hep yapardı. Konuk edildiği için başta okul idaresi ve öğretmenler olmak üzere salondaki öğrencilere teşekkür etti. Alkışlar yeniden koptu, Seval Hanım yeniden ayağa kalktı, ama bu kez bir şey söylemesine gerek kalmadan sessizlik sağlandı. Seval Hanım yerine otururken yüzünde yine o gülücük vardı ve bu gülücük birden ona güç verdi. Seval Hanım'ın yaptığını o neden yapamıyordu ki? Konuşmasına öğrencilik döneminden bir anısını anlatarak başladı. Bir bölümünü de uydurmuştu zaten. Gülünç bir anıydı bu, herkesin başına gelebilir ama kolay kolay anlatılamazdı. Öğrenci olmadığı ve olayın üzerinden yıllar geçtiği için rahatlıkla anlatıyordu. Salonla iletişim kurmayı başarmıştı. Sesi daha güçlü ve etkileyici çıkıyordu. Yazarlığın abartılacak bir şey olmadığını söyleyerek sürdürdü konuşmasını ve yazarlık

serüveninden –araya yine o anda uydurduğu birçok gülünç unsur katarak– kısaca söz etti. Onların ilgisini çekeceğini umduğu kısa bir öyküsünü okudu. Ses tonu şimdi daha iyiydi. Belki yüzündeki şişlik de inmişti. Salondaki sessizliğe bakılırsa öyküyü ilgiyle dinliyorlardı. Son cümleyi de okuduktan sonra ellerini iki yana açarak, "Bitti," dedi. Yeni yeni kendine geliyordu. Alkışlar bu kez doğrudan onaydı; abartısız ve terbiyeli. Artık top öğrencilerdeydi, soru sorabilirlerdi. Salon birden derin bir sessizliğe büründü. Kimsenin sorusu yoktu. Bunu bekliyordu. Çenesi baş ve işaretparmaklarının arasında, istemeden de olsa "tepeden bakan yazar" tavrını takınarak, onunla göz göze gelmekten çekinen öğrencilerden "soru" bekliyordu. Soru faslına hiç gerek yoktu ama, Seval Hanım, öğrencilerin merak ettiği çok şey olduğunu, bu nedenle de sorularıyla Yazar'ı bunaltacaklarını çapkın bir bakış ve yapay bir gülüşle söylemişti. Bu durumda iş yine Seval Hanım'a düşüyordu. Başını hafifçe geriye çevirip, "soru sorma olasılığı yüksek", güvendiği öğrencileriyle göz teması kurmaya çalıştı. Onlar zaten öğretmenlerinin kapsama alanı içindeydiler. Bunun üzerine bir el havaya kalktı. Babacan bir gülümseme ve yapmacık bir tonlamayla, "Buyurun," dedi. Öğrenci, nelerden etkilenerek yazdığını sordu. Yeniden güvenini yitirdi, böylesi sıradan bir soruya nasıl bir yanıt vermeliydi. Konuşmaya başladığında ise, soru soran öğrencinin onu dinlemediğini, yanındaki arkadaşıyla fısıldaşıp gülüştüğünü gördü. Soru sorup öğretmenine karşı olan sorumluluğunu yerine getirmişti, yanıt umurunda bile değildi. Nelerden etkilenerek yazdığını en azından Seval Hanım'a anlatmalıydı. Ona bakarak konuştu. Seval Hanım o yapmacık gülüşüyle hâlâ idare ediyordu. Bir el daha kalktı ve hangi yazarlardan etkilendiğini sordu. Bu "etkilenmeyi" yanıtlamak daha kolaydı. Sonra, nasıl yazdığı soruldu, yazdıklarıyla yaşamını sürdürüp sürdüremediği, aldığı ödüller, yapıtlarının hangi dillere çevrildiği soruldu ve bu işkence, Seval Hanım'ın ayağa kalkıp söz istemesiyle son buldu. Çünkü, öğrencilerin "Bayrak Töreni" için dışarıda toplanmaları gerekiyordu, ne yazık ki "bu güzel söyleşiyi" burada keseceklerdi; keşke daha fazla zaman olsaydı da öğrencilerin merak ettiği bütün soruları yanıtlayabilseydi Yazar. Bu teşekkür konuşmasının ardından yeni bir alkış koptu. Bu kez daha içten alkışlıyorlardı. Bitmişti çünkü. Önlerinde iki günlük bir hafta sonu tatili vardı. Alkışlar sürerken Seval Hanım büyükçe bir çiçek buketiyle sahneye çıktı, Yazar'la tokalaşıp buketi sundu ve bu ânı ölümsüzleştiren fotoğraf makinesine doğru dönüp gülümsedi. Alkışlar burada daha da yükseldi.

Yazar'ı, Türkçe Bölümü'ne ait, sigara da içilebilen, dar, uzun odaya buyur ettiler. Görevli öğretmenler (başta Seval Hanım olmak üzere) "Bayrak Töreni"ne katılmayıp Yazar'ı ağırlayacaklardı. Hoşnutluklarının, kendisiyle biraz daha birlikte olmak ve merak ettikleri soruları sormaktan çok, angarya olarak gördükleri bir törenden kurtulmalarından kaynaklandığını düşündü. Sigaralar yakıldı, o saatte çay olmadığı ve Yazar poşet çayı tercih etmediği için kahve söylendi. Seval Hanım, etkinliğin çok iyi geçtiğini, öğrencilerin çok yararlandıklarını, kırmayıp "kıymetli zamanını" onlara ayırarak buralara kadar geldiğini belirtip bir kez daha teşekkür etti. Öğrencileri pırıl pırıl gençlerdi. İçlerinde yazmaya hevesli olanlar da vardı. Bugünü hiç unutmayacaklardı. Hayran oldukları bir yazar, ayaklarına kadar geliyor ve onların sorularını yanıtlıyordu... Az şey miydi bu... Öbür öğretmenler de buna katıldılar. O anda söyleşinin gerçekten iyi geçmiş olabileceğini düşündü; öğrenciler baştan biraz sıkılmıştı ama, kısa sürede salona hâkim olmayı başarmıştı. Yer yer gülerek, şaşarak ya da derin bir sessizliğe bürünerek verdikleri tepkilerden de, onlarla bir iletişim kurabildiğini anlamıştı. Dışarıdan İstiklâl Marşı duyuldu. Banttan yapılan yayına öğrenciler de eşlik ediyordu. Yazar bu arada çiçek buketiyle kargoya, oradan da evine nasıl gideceğini düşündü. Çok sıkıcı bir durumdu. Bir an için buketi Seval Hanım'a sunmayı aklından geçirdi; ama bu şık bir davranış olmayabilirdi. Olayı başka yönlere çekebilir, Seval Hanım'a "Bu ne iş!" der gibi anlamlı anlamlı bakıp gülüşebilirlerdi. Kadını güç durumda bırakmaya hakkı yoktu. Unutmuş gibi, yapamaz mıydı? Yapamazdı, çok büyük kabalık olurdu.

Sigaralar söndürüldü, kahvelerin son yudumları içildi, teşekkür ve iyi dileklerle Yazar okuldan uğurlandı. Elinde buket taşımaktan son derece tedirgin, dolmuş durağına doğru yürürken bu tür etkinliklere katılmama kararı bir kez daha pekişti. "Hayır" demesini öğrenmeliydi artık. Bütün bir günü harcanıp gitmişti işte. Bir süredir, gideceği yere ne otobüs geçiyordu ne de dolmuş. Durakta ondan başka genç bir çift vardı. Şakalaşıp gülüşüyorlar, arada sarılıyorlar, oğlan kızı öpüyordu. Dünya umurlarında değildi. Onun varlığını önemsemiyorlardı bile. Bir an buketi onlara vermeyi düşündü, ama cesaret edemedi. Bu gençlerin sağı solu belli olmazdı, beklemediği bir tepki ile karşılaşabilir, hatta hakarete bile uğrayabilirdi. Durağın arkasındaki duvarın kenarına da bırakabilirdi çiçekleri, ama öğrencilerden ya da öğretmenlerden biri görse çok ayıp olurdu. Bir minibüs

geldi, ayakta bile yolcu almıştı; tıkış tıkış doluydu. Bu arada okulun öğrenci servis araçları da çıkmaya başlamışlardı. Az önce o salonda bulunan öğrencilerden biri onu durakta, elinde büyükçe bir buketle dikilirken gördüğünde ne düşünürdü acaba? Koskoca yazar yoksa dolmuşa mı binecekti? Arabası yok muydu?

Sonunda bir minibüse binebildi. Ayakta dikiliyordu. Elindeki çiçek demetiyle ne yapacağını bilemiyor, bir yere tutunamadığından dengesini sağlamak için bacaklarından güç alıyor, yine de sık sık önündeki adama doğru abanmak zorunda kalıyordu. Çiçeklerin sapları, yanı başında dikildiği başörtülü bir kadının eşarbına dokundukça ve kadın başını döndürüp kötü kötü baktıkça ne yapacağını bilemiyordu. Bu arada başka yolcular da biniyor, gittikçe daha çok sıkışıyorlardı. Hâlâ içki kokup kokmadığını düşündü. Elinde kocaman bir buketle kocaman bir ayyaş. Tuhaf bir durum. Ama başının ağrısı geçmişti. Çiçek yüzünden olabilirdi. Onunla cebelleşmekten başında ağrı falan kalmamıştı.

Kargo şubesinin olduğu semtte indiğinde çiçekler oldukça hırpalanmıştı. İlk karşılaştığı kişiye "kargo"yu sordu. Bilmiyordu. Başka birine sordu, o da bilmiyordu. Biri, eski yerini biliyordu da, bir süre önce oradan taşınmıştı. Yeni yerini ise bilmiyordu. Memur kılıklı bir adam, dolmuştan bir durak önce indiğini söyledi. Bu durumda biraz yürümesi gerekecekti. Elini kolunu kullanarak yolu tarif etti. Başını sallayarak onu onayladıysa da hiçbir şey anlamamıştı. Çünkü başı yeniden ağrımaya başlamıştı. Ne olduğu belirsiz bir paket için yollara düştüğüne de (içinden, adını sanını duymadığı bir yazarın imzalı kitabı çıkacaktı, biliyordu), onu konuk eden okula da, elindeki bukete de, Sacit'e de, onca balığı tutan Ragıp'a da lanetler yağdırarak yürüyordu. En azından hangi yönde ilerlemesi gerektiğini öğrenmişti.

Birden o dükkânı gördü. Çiçekçi dükkânını.

Hiç düşünmeden kapısını itip içeri girdi.

İriyarı, bir çiçekçiye yakışmayacak kadar kaba görünüşlü biriydi dükkân sahibi. Yemek yiyordu. Masanın üzerindeki büyükçe metal kayık tabağın yarısında kıymalı pide vardı ve adamın yanakları birer ayva yerleştirilmiş gibi gergindi.

"İyi günler."

Çiçekçi karşılık verecek durumda değildi. Bunu, baş hareketleriyle de belli etti. Ayranından büyükçe bir yudum alarak kendine geldi ve elinde buketle dikilen adama şaşkınlıkla baktı. Çiçekçi şaşırmakta haklıydı, çünkü o dükkâna eli boş girilir, bir çiçek demeti ya da sepeti ile çıkılırdı. Bu kez tersi oluyordu.

"Buyurun," dedi.

"Bu çiçeklerden kurtulmak istiyorum," dedi, "bana yardımcı olur musunuz?"

"Nasıl yani?" dedi. Çok şaşırmıştı.

"Bunları taşımak istemiyorum. Size bırakabilir miyim?"

Çiçekçi birden işadamı kimliğine bürünmüştü.

"Karşılığında ne vereceğim?"

"Hiçbir şey," dedi, "bunları kabul etmeniz yeterli."

Çiçekçi bukete bakıp ensesini kaşıdı.

"Bunların yerine gül vereyim abi."

"Hayır, hiçbir şey istemiyorum."

Adamın şaşkınlığı gittikçe artıyordu.

"Çay, kahve, bir şey söyleyeyim."

"Sağ ol," dedi, "hiç zamanım yok. Bir adres arıyorum, yardımcı olursanız sevinirim."

Adresi söyledi. Çiçekçi yeniden ensesini kaşıdı. Bu dükkânı iki ay önce açmıştı, sorduğu yeri bilmiyordu. Yardım edemediği için canı sıkılmış gibiydi.

"Önemli değil," dedi, "sora sora bulurum."

Çiçekçinin kafası karışmıştı. İyi para ödenmiş bir buketi, hiçbir karşılık beklemeksizin vermek istemesini anlayamamıştı. Adamı rahatlatacak bir

açıklama yapması gerekiyordu.

"Bakın," dedi, sesini kısmış ve yüzüne acı çeken bir ifade vermişti, "bu çok özel bir durum. Çiçekleri çok severim, çöpe atmaya gönlüm razı olmadığı için size getirdim. Onları sevmeseniz böyle bir dükkân açmazdınız, değil mi? Bu buketi bir süre önce ayrıldığım eşim için yaptırmıştım. Benim gibi onun da pişman olduğunu sanıyordum. Yeniden bir araya gelmek için bugün buluşup konuşacaktık. Kızımız o kadar sarsıldı ki, okulun en başarılı öğrencilerinden biriyken çok kötü bir duruma düştü. Onu bir saat bekledim ama gelmedi. Telefon ettim, gelmeyeceğini, onu bir daha aramamamı söyledi."

"Vay be," dedi çiçekçi, "hakkaten zor bir durum. Abi, otur şöyle bir beş dakika, çay söyleyeyim, bir sigaramı iç."

"Sağ ol," dedi. Yaşlı ve yorgun bir çoban köpeği gibi bakıyordu çiçekçiye. Bunun için zorlanmıyordu, gerçekten çok yorgun hissediyordu kendini.

"Zamanım yok," dedi, "daha kargoyu bulacağım."

"Abi," dedi, "sen bu çiçekleri aldığın yere geri versene. Mesela, benim müşterim olsaydın, tek laf ettirmez, ânında geri alır, paranı da iade ederdim. Yazık değil mi abi, dünyanın parasını ödemişsindir buna..."

"Para önemli değil... Yapamam, o çiçekçi beni tanıyor. Sana anlattıklarımı ona rahatça anlatamam."

"Sen bilirsin abi, ben de bunu bir garibana veririm."

Garibana? Böyle bir buketi garibana verecek ha! Ya onun çok saf bir görünüşü vardı, ya da çiçekçi sıfır numara bir hıyardı. Fıkra gibiydi; tam Sacit'lik bir konu. Yürürken kendi kendine gülümsüyordu. Beş parasız, karnı aç bir garibanı çevirip, "Al şu buketi de, kıyağımı unutma," diyecekti. Sacit'e anlatsa boğula boğula gülerdi.

Zeynep servisten inmiş, yolun karşısına geçmişti ki, bugün son derste okullarına konuk olan Yazar'ı gördü. Elinde ona verdikleri çiçek demeti vardı. Semtlerinde ünlü birini görmek Zeynep'i çok heyecanlandırmıştı. Yazar da onu görse mutlaka tanırdı; çünkü, özgeçmiş metnini o okumuştu. Bitirdiğinde gülümseyip teşekkür bile etmişti. Onu kitaplarından tanıyordu, ama bugün ilk kez yakından görmüştü. Davranışlarındaki olgunluk,

görünüşü, konuşması, bakışlarındaki derinlik etkilemişti onu. Merak ettiği, sormak istediği birçok şey olmasına karşın cesaret edip de parmağını kaldıramamıştı. Belki şimdi, yanına sokulsa, "Hocam," dese, "öykülerinizi severek okuyorum, birkaç şey sorabilir miyim?" Ne derdi ki! Bugün tanıdığı kadarıyla gülümseyerek, "Buyurun sorun," derdi. Adımlarını hızlandırdı. Tam ona yaklaşmışken, seslenmeye hazırlanıyorken Yazar bir çiçekçi dükkânına giriverdi.

Zeynep kararlıydı, onunla mutlaka konuşacaktı. Dükkândan çıkmasını bekleyecekti. Bekledi. Bir süre sonra Yazar dükkândan çıktı. Ama, okulun armağan ettiği buket elinde yoktu. Buna bir anlam veremedi. Neden yoktu ki? Yazar'ın ardından bir süre baktı. Dükkâna girdi. Buket masanın üzerinde duruyordu. Çiçekçi bir şeyler yiyordu. Bardağındaki ayranı içip,

"Buyurun," dedi.

"Şu buket..."

"Evet!"

"Satılık mı?"

"Satılık."

"Ama birine aitmiş gibi duruyor."

"Öyle gibi ama, değil. Onu az önce bir beyden satın aldım."

"Yani parasını..."

"Evet, parasını ödedim. Bu özel bir durum olduğu için aldım."

"Özel bir durum mu?"

"Evet. Onu terk eden eşiyle barışmak için yaptırmış bu çiçekleri, ama kadın onunla görüşmek istemeyince..."

"İstemeyince?"

"O da getirip bana sattı."

"Kaça verirsiniz?"

"Sizin için on milyona olur."

"Ama başkası için yapılmış bir buket bu, ben beğendiğim için almak istedim. O kadar eder mi?"

"Onun için on milyon dedim ya, gerçek değeri çok daha fazla."

"Ben öğrenciyim, o kadar param yok."

"En son yedi buçuğa olur."

"Benim için o da çok, sağ olun."

Kapıya doğru yöneldi, bir iki adım atmıştı ki, çiçekçi,

"Peki sen ne vereceksin?" dedi.

"İki milyon," dedi Zeynep, "o kadar param var."

"İki milyon mu?" diye bağırdı çiçekçi, "maydanoz satmıyoruz biz burada! İki milyona böyle bir buket mi olurmuş!"

"Haklısınız," dedi Zeynep, "ama benim param o kadar."

"Bakın küçükhanım," diye yalvardı çiçekçi, "hiç olmazsa üç milyon verin, inanın ki zarar ediyorum."

"Peki," dedi Zeynep, "üç milyon."

Parasını ödeyip buketi aldı. İçinde bir şeyler kırılmıştı. Canı yanmıştı. O kadar önemsediği, saygı duyduğu Yazar için bu derece önemsizdi demek verdikleri çiçek. Onu satmak için yalanlar uyduracak kadar da sıradan biriydi. Utanmadan gelip üç kuruşa satmıştı onu. Yazıklar olsundu.

Bu buketi pazartesi günü okula götürecek, Seval Hanım'a her şeyi anlatacaktı; yazarınız bu, diyecekti, öykülerini beğendiğiniz, yere göğe sığdıramadığınız yazarınız bu işte...

Çiçekçi, buketi alıp giden kızın arkasından baktı ve ensesini kaşıdı. Her şey çok netti, olayı anlamamak için eşek olmak gerekirdi. Buketi alan kız, o adamın kızıydı. Anası görüşmeye gitmemişti, zaten öyle bir niyeti de yoktu karının, ama kızı babasının peşine takmıştı. Kız şimdi eve gidip demeti anasının önüne atacak ve olan biteni anlatacaktı. Anası da dişlerini sıkacak, gözlerini patlatarak, "Beter olsun!" diyecekti.

Çiçekçi deyip geçmemek lazımdı, şu küçücük dükkânda nelere şahit oluyordu insan.

BAŞKASININ RÜYALARI

Çok büyük bir manda düşünüyorum; öylesine büyük ki, çift katlı otobüs kadar bir şey. Gözleri kıpkırmızı, boynuzları deniz feneri gibi, birbirinin ardı sıra yanıp sönüyor. Yanıp sönüyor. Sol boynuz kırmızı ışık saçıyor, sağ boynuz ise yeşil. Mandanın sırtında fosforlu kocaman harflerle boydan boya "uyku" yazıyor. Burnundan soluyarak bana bakıyor. Ama ben onun ateş gözlerine bakamıyorum. Çok öfkeli, durduğu yerde duramıyor. Üzerime geleceğini, beni duvara sıkıştırıp ağır gövdesiyle ezeceğini biliyorum. Bir kez daha burnundan buhar püskürtüyor ve içimi ürperten sesiyle böğürüyor. "Sen hiçbir şeye değmezsin" dercesine başını çeviriyor, dönüp koşmaya başlıyor. Benden hızla uzaklaşıyor.

Ya da, her bir kanadı birkaç metre uzunluğunda büyük bir karga görüyorum. Çok şişman. Askerî kargo uçaklarına benziyor. Konduğu evin çatısını tamamen kaplıyor. Onun da gözleri ateş kırmızısı. Gagasının kıvrımı öyle tuhaf ki, gülüyormuş gibi bir ifade var yüzünde. Bir kanadında yine fosforlu kocaman harflerle "uy", öbür kanadında "ku" yazıyor. Gaak! diye bir çığlık atarak havalanınca çatıdaki kiremitler darmaduman oluyor. İri gövdesinden beklenmeyen bir hızla uzaklaşıyor. Kanatlarındaki "uyku" sözcüğü okunamayacak kadar küçülen karganın arkasından bakakalıyorum. Her iki durumda da "uyku" çekip gittiğinden ya da kaçtığından, içlerinden biri dönene kadar bana huzur yok. Bunları yatağımda düşünüyorum. Durup dururken uyandım. Saatin kaç olduğunu bilmiyorum, merak da etmiyorum. Oda karanlık olduğuna göre sabaha en az bir saat var. Bu iyimser bir görüş, yatağa girdikten bir saat sonra uyandıysam günün ışımasına daha çok var. İyimser olan saati düşünmek istiyorum. Kalkıp bir şeyler okuyacak ya da televizyonu açıp ne olursa olsun izleyecek gücüm yok. Normal zamanda da izlemiyorum ki. Uyumaya daha eğilimliyim, ama uyuyamıyorum. Sıcaktan değil, çünkü balkon kapısı açık ve hafif bir esinti giriyor içeri. Sivrisinek sorununu çözdüm. O halde ne? Gece çok sessiz. Bilmediğim böceklere ya da gece kuşlarına ait tuhaf sesler duyuluyor, ama bu da sessizliğin bir parçasıymış gibi geliyor bana. Kötü amaçlı insanların parmak uçlarına basarak dolaştığı, açık balkon kapılarını, tırmanılacak pencereleri gözledikleri uğursuz bir saatte uyanmış olmalıyım. Öyleyse, sabaha az var. Büyük bir çoğunluğun şu anda derin bir uykuda olduğunu düşünmek acı veriyor. Uyumaya çalışıyorum. Uyumak için zorlanınca da uyunamıyor.

Berbat bir durum. Aralarında ilinti olmayan olaylar, görüntüler, belli bir zaman dizimi izlemeksizin birbirine ekleniyor. Sık sık yatış durumumu değiştiriyorum. Bir yararı olmayacağını bildiğim halde yapıyorum bunu. Aslında uyku karakterim bu benim. Deli uyku. Fırıldak uyku. Yatağını ringe dönüştüren uykusuz adam. Bütün bunlar bana uygun başlıklar. Ben dönünce karım da öbür yana dönüyor. Ona sarılmayı deniyorum, ama haklı olarak koluyla itiyor beni. Çünkü çok sıcak. O bunu bilinçsizce yapıyor, uyanmadan, ne güzel. Yataktan kalkamıyorum; kalksam ne yapacağım? Günü düşünüyorum, farklı bir boyuta taşıyorum yaşadıklarımı; dev bir manda ya da karga gibi kaçıp giden uykunun tuhaf dünyasına. Dışarıdan gelen gece sesleri de ekleniyor buna. Akşamüzeri alışveriş ettiğim marketi düşünüyorum. Oradayım. Gerekli gereksiz birçok şey alıyorum. Marketin kasalarını ve bir örnek giyinmiş kasiyer kızları görüyorum. Sessiz bir filmde hem oynuyor hem izliyor gibiyim. Her zaman gittiğim kasiyer kıza doğru itiyorum arabamı. Tanıdı artık, kredi kartımı uzatınca kimlik istemiyor. Gülümseyerek selam veriyor, nasılsınız diyor. Beni, gelir düzeyi yüksek ve çevresinde saygı gören biri sanıyor olmalı. Olanaklarına güvenen, istediği her kadını elde edebileceğini düşünen aşağılık biri olarak da görüyor olabilir. Teşekkür ederken oldukça mesafeliyim. Rahat para harcayan biri olduğumu düşünmesini istiyorum, ayrıca entelektüel bulsun, kafasında soru işaretleri bırakayım istiyorum. İnce, uzun bir yüzü var. Onu hiç ayakta görmediğim için boyunu tahmin edemiyorum. Uzun boylu olmalı; bana yakın, belki benden bir iki santim uzun. Saçlarını hep atkuyruğu yapıyor. İncecik kaşları var. Gözlükleri ise tuhaf, ona hiç yakışmıyor, ama ben çok çekici buluyorum. Adını günler önce kasa fişinden öğrendim: Hale. Alışveriş arabasını güçlükle kasaya doğru itiyorum. Yalnızca süt aldığımın farkına varıyorum. Arabam tepeleme süt kutularıyla dolu. Oysa ne çok şey almıştım. Hale gülümseyerek bana bakıyor. Öbür yana dönüyorum, olmayacak, uyuyamayacağım...

Doğrulup yatakta oturdum. Karımın, üzerine çektiği pike nefes alıp verişine uygun bir biçimde hafifçe kalkıp iniyor. Uyuyor. Benim hiçbir zaman bilemeyeceğim rüyalar görüyor. Komşular da uyuyor, kasiyer kız da uyuyor. Ne yapsam? Buzdolabının motoru devreye girdi. Saate baktım, dört buçuğa geliyor. Kalkıp tuvalete gidiyorum. İş olsun diye yapıyorum bunu. Ama umut, belki ucunu kaçırdığım uykuyu böyle yakalayabilirim. Sifonu çekince bir çağlayanın uğultusu doluyor eve. Karım uyanmıyor. Süt mü

içsem? Cezveye koyup biraz ılıtsam... Üst katta zemine bir nesne düşüyor; ıslak bez gibi bir şey. İrkiliyorum. Tuhaf bir işbirliği içindeyiz. Soluğunu tutmuş benim seslerimi dinlemeye kim çalışıyor? Uyumadığı kesin. Belki o da uyuyamıyor. Emekli albay ya da karısı. Karısının olma olasılığı daha yüksek. Çok yorgun bir yüzü var. Yıllardır o suratsız adama katlanmak kolay mı? Umutsuzca yatağa dönüyorum. Gözlerimi yumup uçsuz bucaksız gökyüzünü düşünüyorum; çok uzaklarda küçücük bir noktayı hayal ediyorum, o noktanın büyüyerek bana yaklaştığını, yaklaştıkça bir kargaya dönüştüğünü... Uyku geliyor... Yaklaştıkça büyüyor, büyüyor, başımın üstünden geçip aksi yönde yeniden küçülmeye başlıyor. Yapabileceğim bir şey yok. O anda Enis'i ve Neval'i düşünüyorum birden. Ağustos başında adadaki yazlık evimize gelmişlerdi. Havalar aşırı sıcaktı. Afrika üzerinden gelen sıcak bir hava dalgası ortalığı kasıp kavuruyordu. O zaman da uyuyamıyordum. Ama bu sorunun sıcakla ilgili olduğunu biliyordum. Enis de, onlara verdiğimiz üst kattaki odada uyuyamıyordu kuşkusuz, ama onunki sıcaktan değil, Neval'dendi. İlişkileri yine kopma noktasına gelmiş olmalıydı, aralarındaki gerilim her zamankinden farklıydı. Sorunun Neval'den kaynaklandığını sanıyordum. Enis'i adaya sürükleyen de oydu. Neval'in yanında Enis, onun tarafından yönetilen kocaman bir oyuncağa benziyordu. Arkadaşımı böyle görmek, tartışmalarına tanık olmak istemiyordum. Onun yanında bambaşka biri oluyordu. Aşağılık biri. Yakasına yapışıp onu sarsmak, kendine gel lan, diye bağırmak istiyordum. Asıl aşağılık olan bendim, hiçbir şey yokmuş gibi, bütün bunlar çok olağanmış gibi davranıyordum. Üstelik hava sıcaktı, çok sıcak. Denize bile beşten sonra gidebiliyorduk. Ama ben erkenden kalkıp, herkes baygın bir biçimde uykuya teslim olmuşken dışarı çıkıyor ve öfkemi yollardan çıkarırcasına hızlı hızlı yürüyordum. Herkesin saygı duyduğu Emin Bey'i, kimselerin ortalıkta olmadığı bu saatlerde çöp bidonlarını karıştırıp metal içecek kutularını toplarken görmek artık şaşırtmıyordu beni. Emin Bey de suçüstü yakalanmış biri gibi davranmayıp selam veriyordu. Birbirimizi anlıyorduk, aynı gezegendendik. Yürüyor, yürüyor, sonra da kendimi serin sulara bırakıyordum. Öfkeden ve gerilimden bedenim o kadar kızgın oluyordu ki, ısıtılmış bir metalin suya sokulduğunda çıkardığı sese benzer bir cızz sesi duyuyordum. Yatışmak için yüzüyor, iyice açılıyordum. Eve, yumruk büyüklüğünde bir uyuşturucu topağı yutmuş gibi dönüyordum. Kimsenin hâlâ uyanmamış olması bile sinirlendiremiyordu beni. Sakin sakin çiçekleri suluyor ve kahvaltı hazırlıyordum.

Bir akşam, asma yapraklarına birer birer sardığım sardalyeleri tel ızgaraya dizip mangalda pişirirken Neval tuhaf bir soru sormuştu: "Yazdıklarında kendini neden o kadar ön plana çıkarıyorsun?" Sonra Nur'a dönüp, "Enis böyle bir şey yapsa ben bozulurdum," demişti.

"Onları teker teker yaprağa sarmaya ne gerek var, üşenmiyor musun?"

Elimde, ağzıma götürmeye hazırlandığım bira şişesi, dönüp Enis'e bakmıştım, ama o anda Neval'e bir yanıt düşünüyordum.

"Sen hiç böylesini yedin mi?"

Nur da Enis gibi konuşmanın yönünü değiştirmek istiyordu.

"Üşenmiyorum, tersine keyif alıyorum."

Kendimi çok mu ön plana çıkarıyordum? Neval bu soruyu art niyetle sormuş olmalı; yazarken kendimden yola çıkmıyorum ki! Onu böyle düşünmeye yönelten ne? Hangi öyküm ya da öykülerim?

Kasiyer kızla aramızda geçen kısa konuşmayı anımsıyorum. Sağ yanıma, yani karıma doğru dönerken sol omzuma bir bıçak saplanmış gibi oldu. Kasiyer kız, gözleri ve mimikleriyle çok yorulduğunu ima etmişti. Ben, alışveriş arabasından aldıklarımı çıkarırken, "İşiniz çok yorucu olmalı," demiştim de birden aramızdaki mesafeyi kısaltan bir biçimde gülmüştü. "Evet," demişti saygıyla, ama yine de flört ediyormuşuz gibi bakmıştı, "evlendikten sonra burada çalışmayı düşünmüyorum." "Evleniyor musunuz?" "Hayır, yani, bir gün evlenince..." Küçük bir bakışma, müşteri kasiyer ilişkisinin dışında bir bakışma.

Enis'le Neval'in gittikleri günün akşamıydı. İkisinden de sıkılmıştık, ama bunu belli etmemeye çalışıyorduk. Onlar gidince de sıkıldığımız için bir pişmanlık, bir üzüntü duymuştuk. Yokluklarını bu kadar hissedebileceğimizi düşünemezdik. Bir gece önceden kalan zeytinyağlı dolmaları çıkarmıştı karım. "Enis'i olduğu gibi anlatman yanlış. Sana kaç kere, yakın çevrenden birini yazarken bu kadar açık yazma, diyorum. Şimdi o öyküyü okuyup bize kırılsalar üzülmez misin? Enis'le Neval'in yalnızca adlarını yazmadığın kalmış. Enis yerine ‘Sefil' demenin seni kurtarmayacağını biliyorsun. Enis buna aldırmaz diyebilirsin, ama Neval bozulur. Bir insanın özel yaşamını bu kadar açıkça ortaya dökmeye hakkın var mı?"

Karım haklı. Haklı ama, daha sonraki bir telefon görüşmelerinde kafasını karıştıran şeyler söylemiş Neval. Sözde ben, özel yaşamımızı onların yaşamıymış gibi yazarak bir kurnazlık yapmışım. Ben olsam cidden bozulurdum, demiş Neval. Enis'i "Sefil" yapmışım, en yakın arkadaşımız Cahit'in adını Vahit yaparak abuk sabuk karga düşmanı bir meyhaneci olarak göstermişim. Cahit doğma büyüme İstanbullu; ne alaka yani... Sorun şuymuş; ben insanlarla dalga geçiyormuşum. Karım da ona, "Biliyorum," demiş; "her şeyi biliyorum, çünkü çeken benim. Sefil, yani kocam, günden güne batıyor. Öyle bir noktaya geldi ki, artık onun için kimse bir şey yapamaz." Gülmüştüm. Her şeyi nasıl da çarpıtıyorlardı.

Minik bir adım atsam, onunla ilgilendiğimi hissettirsem kasiyer kıza. Küçük oyunlar oynasam. Küçük ve tehlikesiz oyunlar. Yapamam. Böyle şeyleri düşünür ama yaşama geçiremem. Yapabileceklerim sınırlı; onun kasasına gitmek ve gülümseyerek hatır sormak. Belki akşamları kaça kadar çalıştığını da sorabilirim. İşte bunu yaparsam o minik adımı atmış olurum. Sonra bir akşam masum bir "rastlantı" yaratılabilir.

Neval çok kompleksli bir kadın, benim kimseyle dalga geçtiğim yok. Becerebilsem kendimle dalga geçerdim. Sefil, Enis değil. Sefil'i ben uydurdum, yaşamda onun bir karşılığı yok. Ama Enis'in bankaya para yatırmak için bürodan ayrıldığı, o gece geç bir saat eve döndüğü, içkili olduğu ve bankaya yatırılması gereken parayı yatırmadığı doğru. Bunu Neval kendisi anlatmıştı. Bundan esinlenerek bir öykü yazamaz mıydım?

Sonra Cahit'in Vahit'le ne ilgisi var? Neval, öküz altında buzağı arıyor. Günden güne daha hırçın bir kadın oluyor. Adaya gelmek için telefon ettiklerinde canım sıkılmıştı. Enis arkadaşım, eski arkadaşım, onu severim. Neval'i de severim, ama bazen, özellikle de Enis'i hırpalarken ona katlanmak çok güç oluyor.

Kasiyer kız hikâyesini biraz allayıp pullayarak Enis'e anlattığıma da daha sonra pişman olmuştum... Gözleri kocaman kocaman, yüzüme kıskanç bir ifadeyle bakarak, "Onunla yattın mı?" demişti. O anda ağzımdan "evet" lafı çıkıvermişti işte. Sorular birbirini kovalıyordu: nerede, ne zaman, nasıl?.. Bizim evde, demiştim. Ya Nur? Nur yoktu, Bölge Müdürleri toplantısı için iki günlüğüne İzmir'e gitmişti. Korkmamış mıydım? Korkmuştum. Ertesi sabah dönüyordu, o evden çıkmadan gelme olasılığı vardı. Onu kışkırtmış, özendirmiştim. Böyle bir şeyi asla yaşayamayacaktı. Ama kendimi de riske atmıştım, kıskançlık güdüleriyle bunu en kısa zamanda Neval'e anlatacaktı; hem de ona anlatmadığım şeyleri de işin içine katarak... Neval de Nur'a anlamlı sorular soracaktı. Onlar bu yaz adaya gelmemeliydi. Tatsız bir şeyler olacağını o telefondan sonra hissetmiştim. İster misin bir de Cahit arasın ve kaynasın bana; ne o lan, desin, beni kargalı bir meyhaneci kılığına sokmuşsun... Alkol tedavisi gören, canını dişine takmış, bu beladan kurtulmaya çalışan birine yapılır mı bu! O hikâyeni okumadım, okumayacağım da. Yazıklar olsun sana!..

Küçük, siyah bir nokta beliriyor, gittikçe büyüyor. Siyah leke bir mandaya dönüşüyor. Üzerime doğru koşuyor. Uyku... Uykum geliyor. Ama böyle düşündüğüm anda yanımdan geçip öbür yönde hızla küçülüyor.

Durup dururken, sanki böyle bir şeyi aramızda kararlaştırıp ince ince planlamamışız gibi. Tavlayı öfkeyle kapamış, "Off!" diye herkesin duyabileceği bir ses çıkarmış ve "Herifte normal insan şansı yok ki!" diye haykırmıştım. Enis omuzlarını sarsarak, hıçkırır gibi gülüyordu. Hemen bir sigara yakmıştı. Bu da oyunun bir parçasıydı; ne Neval farkındaydı olup bitenin, ne de Nur. Ama kulaklarının bizde olduğu kesindi ve Neval, "Afferim kocama," diye haykırmıştı mutfaktan. Kadınlar, akşam için bir şeyler hazırlamakla meşguldüler. "Biraz dolaşsak mı?" dedim, bir tiyatro sanatçısının en arka sıradaki izleyiciye sesini duyurmak isteyen ses tonuyla. "Nereye?" dedi Neval. Mutfağın kapısında belirmiş, kuşkuyla bize bakıyordu. Sağ elindeki, soğan doğradığı bıçağı gözdağı verircesine salladı. "Hiçbir yere gitmiyorsunuz!" Söz Enis'indi. "Biraz yürüyeceğiz," dedi, "oturmaktan sıkıldık." Neval içmeye gideceğimizi anlamıştı. Anlamaması mümkün değildi, çünkü Enis o kadar beceriksiz bir oyuncuydu ki, ses tonundan el kol hareketlerine kadar her şey "içmeye" gideceğimizi söylüyordu. "Biraz daha sabredin," dedi Neval, "yemeğimizi yiyelim, hep birlikte yürüyüşe çıkarız. Hadi, bir parti daha tavla oynayın." "Yeniliyorum," dedim. "Yeniliyor," dedi Enis, "ikimiz de keyif almıyoruz." "Gecikmeyin," diye bağırdı mutfaktan Nur, "öğlen de bir şey yemedik, iyice acıktık."

Olay buydu işte. Özgürdük. Karım devreye girmese kolay kolay çıkamayacaktık. O, bizden çok kendini düşünüyordu. Sıkılan iki adamın yayacağı olumsuz dalgalar sonuçta onu da etkileyecekti. En doğrusu, ne halimiz varsa görmemizdi. Birbirimize göz kırparak başarımızı kutladık. Kendimizi hemen tepedeki birahaneye atmıştık. Biten günün en güzel saatiydi. Enis, hamakta yatan adamı göstererek, "Şu keyfe bak," demişti, "onun yerinde olmak için neler vermezdim." Birden canım sıkılmıştı, o adamın bizden farkı neydi? O, hamakta yatıyorsa biz de sandalyelerde oturuyorduk; üstelik ondan farklı olarak biralarımızı yudumlayıp aynı denize bakıyorduk. Bir saat sonra ne o hamağında yatacaktı ne de biz burada olacaktık. Kös kös evine dönecek, karısının hazırladığı sofraya oturacak ve her şey bir gün öncekine benzeyecekti. Enis'e bunu böyle söyleyebilirdim, ama tam tersini yaptım. "O, senin bildiğin adamlardan değil," dedim. "Nasıl yani?" dedi. "O bir kaptan," dedim, "geçen yıl bu adaya üç arkadaşı ile birlikte gelmişti. Arkadaşları ona, nedenini kimsenin

bilmediği büyük bir kazık attı. Teknesini çalıp onu burada beş parasız bırakıp kaçtılar. Kaptan bu durumdan kimseye şikâyet etmedi, güvenlik güçlerine başvurup suç duyurusunda bulunmadı, kimseden de yardım istemedi. Hamağına yatıp denizi seyretti, gece yıldızları seyretti. Adadan da gitmedi. Son derece saygı duyulan, bir parça da ürkülen biri oldu. Adının Eran olduğunu söylüyor, ama geçmişini kimse bilmiyor. Kaptan; o kadar. Herkes ona elinden geldiğince yardımcı olmaya çalıştı. Eski kilisenin bahçesinde bir kulübe yapıldı. Şilte, yorgan, yastık verildi. Yiyeceği, suyu, şarabı eksik edilmedi. O da yardımları geri çevirmedi. Aslında çok onurlu bir adam, kendisine acınması ağrına gidiyor. Bu nedenle yardım eden herkes çok dikkatli davranıyor. Konuşmadığı için de kimse derdini bilmiyor."

"Bir derdi mi var?"

"Herkesin bir derdi var oğlum, senin yok mu?"

"Anladım da, herif bu adaya ne nedenle geldiyse geldi, sonra teknesi yol arkadaşları tarafından çalındı ve o beş parasız kaldı. Issız ada mı lan burası? İstese giderdi, değil mi? Gitmiyor. Neden? Ev verilmiş; yemeği, şarabı ayağına geliyor... Oh! Bu herifte onur falan yok oğlum; tam dilenci ruhlu biri."

"Olayı ne kadar sıradan değerlendiriyorsun... Herif her şeyini, en önemlisi de arkadaşlarına olan güvenini yitiriyor ve tepki koyuyor. Sen olsaydın, salya sümük karakola koşardın, onlardan öç almaya yemin eder, her yerde de ne kadar kalleş olduklarını anlatırdın..."

"Yanılıyorsun işte. Beni yarı yolda bırakacak adamlarla arkadaş olmazdım biir; zor sınavlardan geçmediğim insanlarla yola çıkmazdım ikii... Ne demişler, insan üç yerde maskelerine hâkim olamazmış: içki masası, kumar masası ve yolculuk! Yemiş bir kazık pezevenk, tadını çıkarıyor. Hem sonra, buraya niye gelmişler ki? İş mi arayacaklar, tatil mi yapacaklar, ne?"

"Ne bileyim, gelmişler işte."

Biralarımızı yudumlarken bir yandan da saatlerimize göz atıyorduk. Neval, Enis'le birahaneye gittiğimizi, üçer bira içtiğimizi bilse beni affetmezdi.

"Şimdi, bir de işin öbür yüzüne bakalım. Aslında benim aradığım da bu," dedi Enis, "Kaptan'daki huzur. Ne, ona kazık atan yol arkadaşları umurunda ne de teknesi. Cennetini bulmuş. Kendine varmanın yolu biraz da başka şeylerden vazgeçmek değil midir?"

"Deminden beri ben de onu anlatmak istiyorum işte, hıyar! Adam huzuru yakalayınca bir anda her şeyden vazgeçiyor. Sen içkiyi bırakabiliyor musun?"

Bardağını kaldırıp gülümsedi, batan güneşin kızıllığı yüzüne vurmuştu.

"O, benimle benim aramda bir şey," dedi, "nesnelerle ya da başkalarıyla bir ilişkisi yok. Dikkat ettiysen Kaptan da içiyor."

"Onun ya da benim içmemle seninki farklı."

Güldü.

"Bak," dedi, çenesiyle hamakta yatan adamı gösterdi, "bir gün ben de onun gibi ‘huzur'u bulursam içmeyeceğim; içsem bile senin gibi, onun gibi içeceğim. Söz."

"Acele etsek iyi olur," dedim, "sevgili karılarımız çoktan kuşkulanmaya başlamıştır bile."

"Bir bira daha içmeden şuradan şuraya adımımı atmam," dedi, "tam keyiflenmişiz, gidelim diyorsun."

Kasiyer kızı kime benzettiğimi buldum sonunda; burnu biraz daha biçimli olsa, Meryl Streep'in esmeri. Biraz bakım, biraz makyajla müthiş bir tip olur. Ne yazık ki bunun farkında değil. Bir an önce o korkunç gözlüklerden kurtulup lens takması gerekecek. Enis görse hemen tutulurdu kıza. Hep aynı kızları beğenmemize karşın ne kadar birbirine benzemez kadınlarla evlendik. Hale'yi hiçbir zaman göstermeyeceğim ona. Markete gitse bir bakışta tanır onu.

Karım, öykümü okuduğunda alaycı bir biçimde yüzüme bakıp gülümsemişti. "Ne öyle bir yer var ne de kişiler," demişti, "uyduruyorsun!"

Oysa uydurmuyordum. O mekânın hangi kentte, hangi sokakta olduğunu söylemek istemiyordum karıma. Gider, eliyle koymuş gibi bulurdu. Zaman zaman yaptığım kaçamakları tehlikeye atmamalıydım, benim de kendime sakladığım gizlerim olmalıydı. Bir gün beni orada içerken görebilirdi. Hele Vahit'i tanımasını hiç istemiyordum. Beni aşağılarcasına "O, buranın öyküsünü yazdı, biliyor musunuz," derdi. Hatta bir adım daha ileri gidip, "Gerçekten de kargaya benziyorsunuz," diyebilirdi. Bunun Vahit'i incitebileceğini düşünmeden gülebilirdi de...

"Uyduruyorum tabii," demiştim.

"Sefil dışında," deyip sorgularcasına yüzüme bakmıştı. "Vahit diye biri olamaz, o birahane de senin fantezilerinden biri. Hele o saat... Ama Sefil..." Beni yargılayacağı zaman bunun keyfini çıkarmasını da bilirdi karım. Sigarasını yaktı. İlk dumanı çekip dudaklarının arasından ağır ağır çıkmasını bekledi. "Enis'i yazdın, değil mi?" dedi. Suskun kalmam daha da cesaretlendirmişti onu. "Utanmadın değil mi?"

Neval'le Nur kararlaştırmışlar; yarın sabah erken kalkılacak, kahvaltı etmeden denize gidilecek, kahvaltı sonrası da çevre gezisi yapılacak. "Çaak" deyip avuç içlerini birbirlerine vurdular. Gerginlik yaratmayacak her şeyi Enis, "Mis, mis," diyerek onaylıyordu zaten. Ben de "Çok iyi!" deyip yapay bir coşkuyla katıldım bu programa.

"Tembeller!" diye bağıran Neval'in sesiyle fırladım yataktan. Erken kalkmakla övünmeme karşın Neval'e yenik düşmüştüm. Kısa sürede hazırlanmıştık da, Enis kalkmak bilmiyordu. Neval, akla ziyan işkenceler uyguladı ona. Balon gibi bir yüzle karşımıza çıktığında dudaklarının arasından yalnızca, "Mis... mis..." sözcükleri dökülüyordu.

O saatte denizin tadını çıkaran bir avuç orta yaşlı ada sakininin arasına biz de katılmıştık. Deniz çarşaf gibiydi. Su, girinceye kadar soğuktu, ondan sonra alışıyordu insan. Ama Enis tepki koymuş, her şeye bir neden bularak surat asmıştı. Suya girmeyip kumsalda oturacaktı. Nazlanıyordu. Gece, belki Neval'le tartışmışlardı, bilmiyorum. Bilmek de istemiyorum, bana ne! Ama üstünlük Enis'teydi ve Neval "canım, ciğerim" diyerek onu yumuşatmaya çalışıyordu. Enis kararlıydı, denize girmeyecekti. Su çok güzel olmasına karşın onu yalnız bırakmamak için girmemle çıkmam bir olmuştu. Oyundaki arkadaşlarına küsmüş mızıkçı bir çocuk gibi ağacın gölgesinde oturan Enis'e yaklaşırken (aslında o anda üşüyordum, tüylerim diken dikendi) bir de ben denemek istemiştim: "Girsene lan, su çok güzel, kendine gelirsin." Enis'in yanıtı netti: "Ben kendimdeyim."

Kadınların birer deniz yaratığı gibi suyla şakalaşmalarını izlemiş, çıkmalarını sabırla beklemiştik.

Enis'in, "Siz gidin, ben ekmek ve gazete alıp gelirim," demesine Neval ses çıkarmamıştı.

Herkeste alışılmışın dışında bir şey yapmanın ve duş sonrasının keyfi vardı. Enis dışında tabii, çünkü o duşa girmemekte de direnmişti. Coşkulu bir kahvaltı sofrasıydı. Neval, büyük didişmelerden sonra, "Misafirliği mi kaldı ayol, kaç gündür buradayız," deyip Nur'u da masaya oturtmuş, çay servisini yapıyordu. Nasıl da mutluydu, kuşlar gibi şakıyordu. Enis toparlanmaya başlamıştı. Kahvaltı sonrası, onlar bulaşığı yıkarken; yani biri

yıkar, öbürü durularken ve sürekli konuşup gülüşürlerken biz de gazetelere bakıyorduk. Bulaşık bittikten sonra kahve ile birer sigara içecekler ve çıkacaklardı. Adayı gezeceklerdi. Arkadaki köye kadar yürümeyi planlıyorlardı. Neval'le Nur sık sık avuç içlerini birbirine vurup zaferlerini kutluyorlardı. Bugün, onların günüydü.

Biz de balkona çıkıp tavlanın başına geçtik.

"Gazete almaya gittiğim dükkânda kimi gördüm?" dedi. Paketinden bir sigara çekip dikkatlice gözlerime baktı.

"Kimi?"

"Hamakta yatan adamı. Anlattıklarında önemsiz birkaç küçük yanlış var. Bir kere adamın adı Eran değil, Nusret. Adam kaptan olmadığı gibi bu adaya arkadaşlarıyla falan da gelmemiş. Çünkü doğma büyüme buralı. Eskiden, birkaç dönümlük üzüm bağı varmış, satmış. Oğlu, iş kuracağım diye elindeki parayı alıp İstanbul'a gitmiş. İki yıl önce karısı ölünce yapayalnız kalmış. Bundan sonrası ise kısmen doğru; Nusret eski kilisenin bahçesindeki kulübede yaşıyor. Oranın bekçisi gibi bir şey. Eskisi gibi kilisenin içinde berduşlar şarap içip ateş yakamıyormuş artık. Kiliseyi görmeye gelenler üç beş kuruş veriyorlarmış. Adalıların da yardım ettiği kesin."

Yatarak karanlıkta uykuyu beklemek ne büyük bir işkence. Yorganın altından süzülüp usulca yataktan çıktım. Işığı yakmadan, parmak uçlarıma basarak salona geçtim. Uykum gelse bile uyumayacağım artık. Kendime koyu bir kahve hazırladım. Dolaptan peynir ve reçel çıkardım. Bir musluğun açıldığını borulardan geçen suyun sesinden anladım. Üst kattan geliyor. Benim gibi uyuyamayan yaşlı kadın, bir yarasa gibi dolaşıyor evin içinde. Albayı zehirleyip öldürdüğünü, şimdi de soğukkanlılıkla kendine kahve hazırladığını düşünüyorum. Yatak odasında, albayın soğuyan bedenine bakarak yudumlayacak kahvesini. Bu ilginç çifti bugüne kadar neden yazmadım ki. Albayı değil de, karısını... Kahvemi yudumluyor, kocaman bir dilim ekmekle peynir ve reçel yiyorum. Bir duş almak en iyisi ama, banyodan gelen su şırıltısına Nur uyanabilir. Bu geceki köfteden yememiştir albayın karısı; midesini üşüttüğünü, canının hiçbir şey istemediğini, çorbayı da iyi gelir diye, tutsun diye zorla içtiğini söylemiştir. Albay köfteleri peş peşe yedikçe onun gözleri büyümüştür. Şimdi, otuz beş yılı birlikte geçirdiği adamın ölüsüne hiçbir şey hissetmeden bakıyor. Salondaki kanepeye uzanıyorum. Ey uyku, diyorum, ey koca manda, geleceğin varsa göreceğin de var. Bütün gece seni bekledim, artık beklemiyorum. Gelsen de sana yenik düşmeyeceğim.

Uyumayacağım.

DÜĞÜN

Bu durumlarda, küçük de olsa birtakım aksilikler çıkar, ya da olmayacak şeyler abartılıp sorun yapılır, nedeni belli olmayan bir gerilim dolaşır ortalıkta. Ama bu gece aksayan hiçbir şey yok. Herkesin yüzü gülüyor, herkes mutlu. Babama bakıyorum; sünnetimde diktirdiği, daha sonra da bayramdan bayrama giydiği takım elbisesi var üzerinde. Giysileri o kadar eğreti ki, bir filmin düğün sahnesi için sokaktan toplanmış yardımcı oyunculardan biri gibi duruyor. Ceketini çıkarıp sandalyesinin arkasına koymuş (sıcaktan değil, sıkıldığından), bütün düğmelerini iliklediği yeleği dar geldiğinden, minik göbeğinin üstünde davul derisi gibi gerilmiş. Kocaman yakalı, beyaz gömleğini de bayramdan bayrama giyiyor babam. O da sünnetimde alınmıştı, yakasını annemin tersyüz ettiğini hatırlıyorum. Kravat takmamış. Hiçbir zaman takmadı ki. Yaşamı boyunca kullanmadığı, kullanmayacağı bir nesne kravat. Hem, taksa bile yakışmaz, çok komik durur üstünde. Çünkü babam o bez parçasından rahatsız olacağından ne yapacağını bilemez. Şimdi bile rahatsız.

Annemle babam; halalarım, eniştelerim, amcam ve yengemin olduğu masada oturuyorlar. Annem pek mahcup görünüyor. Üzerinde kendi ördüğü hırka var. Elbiseyi ise ablamla birlikte diktiler. Eşarbı ve ayakkabıları yeni. Garip yerlere sakladığı bileziklerini çıkarıp bu gece için koluna geçirmiş, yakasına da gül dalı broşunu iliştirmiş. Keyifli olduğu, kızını iyi bir yere vermekten kıvanç duyduğu her halinden belli oluyor. O masada herkes keyifli, gülümsüyor, ama yine de yüzlerinde bir tuhaflık var. Gülümsemeleri yapay ve zorlama olmamasına karşın doğal da değil. Başkalarının gülüşüymüş gibi, çok önceden gülünmüş de yüzlerinde unutulmuş gibi; biraz acemi, yapıştırılmış gibi.

Halalarım ve eniştelerim, babamla aralarında hiçbir şey olmamış gibi, yıllarca küs durmamışlar gibi oturuyorlar. Salih Eniştem, her zamanki ciddiyetiyle babama bir şeyler anlatıyor; kesik kesik, öksürür gibi gülüyor babam. Ne korkunç adamdı Salih Eniştem; şimdi, evli barklı kocaman bir adamken bile ondan korkuyorum. Çocukken izlediğim kovboy filmlerinde hep haydut rolüne çıkan bir oyuncu vardı; ona benziyordu. Oysa sessiz bir adamdı, Emin Eniştem gibi bağırıp çağırmaz, kimseyle kavga etmezdi, ama suskunluğu ile ürkütürdü.

"Şu herif kim?" dedi Enis.

"Hangi herif?"

"Babanla konuşan at hırsızı kılıklı adam."

"Eniştem, Sabiha Halamın kocası."

"İyi ki öyle bir eniştem yok."

"Sefilciğim," dedi Neval, başöğretmen gibi alttan bakarak, "sözcüklerine dikkat et!"

"Haklı," dedim.

"Haklı ya da haksız; konuk edildiği bir yerde ev sahibi durumundaki insanlar hakkında böyle konuşması çok çirkin."

"Özür dilerim, eniştesi olduğunu bilmiyordum."

"Benden değil, ondan özür dile."

Enis'le bakışıp gülüştük.

Emin Eniştem ağızlığındaki sigarayı yakmayı unutmuş, içiyormuş gibi tutuyor. Onun yüzü de babama dönük, Salih Eniştemin anlattıklarını dinlerken gülümsüyor. İki eniştem de bir tarla konusundan küsmüşlerdi. Hatta birbirlerine hakaretler yağdırıp tehditler savurmuşlardı. Demek ki barışmışlar. Herkes barışmış, ne güzel! Halalarım çok ciddi oturuyorlar. Gözlerini damada dikmişler, bir kusur bulmak için süzüyorlar. Arada fısıldaşıp başlarını ağır ağır sallıyorlar. Kusur bulamadıklarını anlıyorum. Bulsalar kaşlarını çatar, iğrenç bir şeyin tadına bakmış gibi yüzlerini buruştururlardı.

Abim, koyu kahve bir takım giymiş. Krem rengi gömleğinin üzerine modası çoktan geçmiş şal desenli, geniş bir kravat takmış. Moda falan umurunda değil. Bütün bunlar onun dünyasına çok uzak. Babam gibi o da böyle giyinmekten, kravat takmaktan nefret ediyor. Yine de babama göre daha uyumlu. Oldukça heyecanlı görünüyor. Yüzünde yumuşak, sevecen bir gülücük var. Yengemle birlikte gelenleri karşılıyorlar. Arkadaşlarıyla kucaklaşıyor, sırtlarını sıvazlıyor. Müzik henüz başlamamış, herkes birbiriyle konuştuğundan bir uğultu var.

Ben ve karım; annem, babam ve yakınlarımızın masasında değil de, dışarıdan gelen konuklarla birlikte, ayrı bir masada oturuyoruz. Onlar benim arkadaşlarım. Burada kimseyi tanımadıkları için birlikte oturmamızın daha doğru olacağını düşündüm. Çünkü benim için geldiler. Annem de, yengem de karıma çok iyi davrandılar. Abim oldukça ölçülü ve sıkılgandı. "Nasılsınız?" deyip hatırını sordu. Halalarım bile ellerini öpen karıma gülümsemeyi başardılar, ama yine de tepeden tırnağa süzmeden edemediler. Ne de olsa ilk kez görüyorlar. Nur'u önceden uyardığım, daha doğrusu yalvardığım için tepki vermiyor. Yoksa bu kadarına dayanamaz, ikisinin de canına okurdu. Halalarım beni de incelediler. Bunu her zaman yaparlardı, ama bu kez daha uzun sürdü. Sonra gülümsediler. Canlarını sıkacak hiçbir şey bulamamışlardı. Ne güzel, diye düşündüm, gerginlik yok, kavga yok, yolunda gitmeyen bir şeyler yok; rüya gibi bir düğün.

Ya ablam? Gelinliğinin içinde bir melek gibi gülümsüyor. Yanı başında sevdiği, kocası olacak adam. Eniştem. Nam Kadir. Arada elini ağzına siper edip sevdiği adamın kulağına bir şeyler söylüyor. O da gülümseyerek başını sallıyor. İkisi de çok mutlu görünüyorlar.

Karım, ablamın güzelliği karşısında büyülendi.

"Ablandan söz ederken abarttığını düşünürdüm, ama gerçekten çok güzelmiş."

O da karıma çok içten davrandı. İkimizin de elini tutup "Ne güzelsiniz," dedi, "bir de çocuğunuz olsaydı..."

"Sen de çok güzelsin," dedi karım. Başıyla beni gösterip, "Kardeşin hep güzelliğinden söz ederdi, ama sen onun anlattığından daha güzelsin. Bir peri gibisin. Gelinliğin çok yakışmış. Ömür boyu mutlu olur, hep böyle gülersin inşallah."

Kucaklaştılar. Karım, çantasından kâğıt mendil çıkarıp makyajını bozmamaya özen göstererek gözlerini kuruladı. Böyle bir durumda gözyaşı döktüğünü ilk kez görüyordum. Sonra da "yok bir şey" der gibi yaşlı gözlerle gülümsedi bana. Duygusal karım benim. Elini tutup hafifçe sıktım.

Bir ara Enis kulağıma eğilip (içki kokuyordu, nasıl yaptıysa, kaşla göz arası içmeyi başarmıştı, ya da yola çıkarken önlemini almıştı), "Yaa," dedi, "ablanı bir gelinlikli görüyorum, bir de gelinliksiz. Nasıl oluyor bu?"

"Her ne içiyorsan oldukça kuvvetliymiş," dedim.

Boş boş yüzüme baktı.

"Yok lan," dedi, "aklım başımda, sarhoş değilim."

"Ama içmişsin, kokuyorsun..."

Masanın öbür ucundan Sacit "gel" diye işaret ediyor. Kalkıp yanına gittim.

"İçkiler ne zaman ortaya çıkacak?"

"Ne içkisi oğlum," dedim, "bizimkiler dindar, içki miçki yok."

"Böyle düğün mü olur lan!" dedi, "bilseydik içip gelirdik."

"Bitince bir yere gider içeriz."

"Ya, bir şey soracağım, Ragıpların masasındaki tipler kim?"

"Hangi tipler?"

"Şu üstü başı dökülen sakallı herif kim? Düğüne böyle gelinir mi? Ragıpların ona saygı göstermeleri de tuhaf."

"O mu? O, Eran Kaptan, yanındakiler de Hasan'la Faruk."

"Kimin davetlisi bunlar oğlum?"

"Benim."

"Senin böyle heriflerle ne işin var, nerden tanıyorsun bu meczubu."

"Öyküden."

"Masanın ucunda oturan kimseyle konuşmayan karga kılıklı adam da mı öyküden?"

"Evet Sacitçiğim, o da Vahit, Karga Vahit. Önemli biri."

Birden abim masanın başında bitiverdi. En anlayışlı, en delikanlı tavrını takınmıştı.

"Bir şey mi var?"

"Yok, yok," dedi Sacit. Ona ait olmayan bir gülüş yayıldı yüzüne. "Her şey çok güzel, ‘Böyle güzel düğün görmedim,' diyordum."

"Arkadaşlar düğünü içkili sanmışlar," dedim.

"İçki aldırdık," dedi abim, "yalnızca votkamız var, isteyene meyve suyuna karıştırıp veriyoruz. Enis Bey oturduğunuzdan beri içiyor. Ragıplar, Eran Kaptan ve arkadaşları hep içiyorlar."

"Ulan," dedim, "herif her ortamda içki kokusunu nasıl alıyor be!"

Abim, Sacit'in oturaklı görünüşü karşısında ezilmişti.

"Baştan düşünemedik, kusura bakmayın," dedi, "büyüklerimizi bu konuda ikna etmek oldukça güç, ama Enis Bey hatırlatınca..."

"İçkiyi o mu istedi?"

"Önemli değil, bizim düşünmemiz gerekirdi."

"Adama bak ya," dedim.

"Meşru zeminde çare tükenmez," dedi Sacit, "o zaman ben de içeyim. Şu Enis renkli bir adam, bir ara beni tanıştırsana onunla."

"Gel tanıştırayım."

"Yok abi, şimdi karısı falan varken gelmeyeyim. Daha sonra. Ama herif harbiden ‘şık' bir sefil."

"O özel biridir. Tek zararı kendinedir."

"Birader sen de içer misin?" dedi abim, avcuyla omzumu kavramıştı. "İnanın ki telaşeye geldi, kusura bakmayın."

"Sorun değil abi, canını sıkma. İçerim tabii, böyle bir gecede içilmez mi?"

Ragıpların yanına gitti abim, masaya eğilip bir şeyler söyledi. Bir kahkaha yükseldi. Dönüp bize doğru baktılar. Eran Kaptan meyve suyu bardağını kaldırıp Sacit'le beni selamladı. Abim, gerekli talimatları vermek için büyük adımlarla yürürken hâlâ gülüyordu. Gelen konuklar içinde Eran Kaptan'a büyük bir saygı duydu abim, ama en çok da Ragıplarla anlaştı. Tanışır tanışmaz Ragıp'ın ilk sorusu dereler olmuş.Yolda birçok dere görmüş, balık

var mıymış. Abimin o taraklarda bezi yoktu ama, kasabasını "biricik" ve her şeyiyle mükemmel gördüğünden dereler konusunda da Ragıp'ın gözlerinin kocaman kocaman açılmasına neden olacak şeyler söylemiş. Balık kaynıyormuş ortalık. "Bir gün gelelim," demişti Ragıp, "burası bir balık cennetiymiş." Dönüp bana bakmışlardı. "Tabii," demiştim, "bir gün gelelim."

"Sıkılmıyorsun değil mi?" dedim Sacit'e.

Önüne konan meyve suyundan büyükçe bir yudum aldı.

"Sıkılmıyorum," dedi. Bardağını gösterip, "Bundan sonrası daha keyifli geçecek. Sen dalgana bak, karını ve arkadaşını yalnız bırakma."

Omzuna vurdum. "Sen de arkadaşımsın lan," dedim, "gideyim, biraz sonra yine gelirim. Bir ara Ragıpların yanına da uğrayayım, ayıp olmasın."

"Onlara ayıp olmaz, canını sıkma."

Sandalyeme döndüm.

"Nam Kadir bu mu lan?" dedi Enis.

"Çok yüksek sesle konuşuyorsun," der gibi boynumu büktüm. Sesimi alçaltarak,

"Oğlum biraz yavaş," dedim, "duyarsa ayıp olur. Yüzüne pek ‘Nam Kadir' denmiyor."

"Niye? Kötü bir şey mi?"

"Ne bileyim, arkadaşları diyordur da, sen ben dersek ayıp olur."

"Enişteye koltuk çıkmak, he!"

"Bu yine bir şeyler bulmuş, içiyor," dedi Neval.

"Bak şimdi!" deyip arkasına yaslandı. Haksızlığa uğramış biri gibi baktı Neval'e. Elinin tersiyle masaya vurup, "Görmüyor musun, meyve suyu içiyorum," dedi. Sonra da bana döndü: "Bu kadın beni öldürecek be abicim..."

Neval'in bu oyunlara karnı toktu.

"Ver bakayım şu meyve suyunu!"

"Bırak içsin Neval," dedim, "düğündeyiz."

"Anlamadığım, bu mereti her koşulda nasıl buluyor."

"Allah Allah," deyip başını salladı Enis.

"Ablan çok güzelmiş ama, damat da yakışıklı oğlan," dedi Neval. Enis'i tek kalemde silip atmıştı.

"Ablama da böylesi yakışırdı."

"Ne iş yapıyor damat?"

"Büyük bir halıcı dükkânları var. İşlerini o kadar büyüttüler ki, halıcının yanı sıra bir de beyazeşya satan bir yer açtılar. Babası yine halıcı dükkânında duruyor, Kadir yeni açılan dükkâna geçti."

"İyi valla," dedi Neval, "kısmetli kızmış."

Enis dirseğiyle dürtüp, "İşte," dedi, "şimdi de gelinliksiz geçiyor ablan."

"O ablam değil lan," dedim gülerek, "abimin kızı."

"Vay be," dedi, "tıpkı o!"

Neval yeniden kaşlarını çattı.

"Bir de, ‘İçmiyorum,' diyor. Sen var ya, sen, iyice yalancı oldun."

"Niye ya, benzemiyor mu?"

Nur dirseğiyle dürttü. Bir şey söyleyecekmiş, yaklaşmamı istiyor. Kulağıma eğilip, "Şu kadın kim?" dedi.

"Hangi kadın?"

"Saf tavrını takınma lütfen. Çaprazımızdaki masada oturan ve sürekli sana bakan bir kadın var. Hemen bakma, çünkü şu anda da gözü burada. O kim?"

"Haa," dedim, "Seval Hanım."

"Kimmiş bu Seval Hanım?"

"Öğretmen, kolejde edebiyat öğretmeni."

"Senin davetlin mi?"

"Evet. Ne var bunda?"

Çalgıcılar yerlerini aldı. Müzikle birlikte düğün de başladı. Samanyolu'nu çalıyorlar. Ablam o parçayı özellikle istemiş. Onların şarkısıymış. Daha doğrusu ablam o şarkıyı dinler dinler, Nam Kadir'i düşünürmüş. En çok da "*Uzaklara kaçıversek seninle biz*" bölümünü severmiş. Müzik başlayınca Aysel Abla ile Nezahat Abla çılgın gibi alkışladılar. Ablam, Nam Kadir'le kelebek gibi dans ediyor. Bütün sesler kesilmiş, herkes donup kalmış, dünya durmuştu. Abim şaşkın şaşkın onlara bakıyordu. Ablam da, Nam Kadir de şarkıyı mırıldanıyorlardı. Nezahat Abla sezdirmeden ağlıyordu. Kıpkırmızı suratlı kocası da Ragıpların masasının ucuna ilişmiş, kimseyle konuşmadan votkalı meyve suyu içiyordu. Abimin bardağı da o masadaydı. Arada uğrayıp bir yudum alıyordu.

Şarkı bitince Ragıpların masasından büyük bir alkış koptu. Hasan iki serçeparmağını ağzına sokmuş, sert bir ıslıkla tempo tutuyordu. Eran Kaptan'ın yüzünde büyük bir huzur vardı. Gözleri kapalıydı. Hem oradaydı hem de başka yerde. Nezahat Abla'nın kocası da alkışlıyordu, ama neyi alkışladığının pek farkında değildi.

Çalgıcılar ikinci parçaya geçince pist de doldu. İnanılır gibi değildi, abimle yengem de dansa kalkmıştı. Neval, Enis'i dürtüp "Hadi, ayıp oluyor," dedi. Enis homurdandı. Bizim arkamızdan onlar da kalktılar.

"Müthiş çalıyorlar," dedi Enis.

"Bunlar kim, biliyor musun?"

"Ne bileyim lan."

"Dört Örümcek Şov Orkestrası."

"Hassiktir!" dedi Enis, "o zaman gitarı çalan Eko."

"Ne sandın! Ablam evleniyor oğlum, her şeyin en iyisi olacak."

Gece boyunca Nezahat Abla ile kocası oynayacaklar ya da dans edecekler mi diye bekledim, ama kalkmadılar. Adam yorgun bir gorile benziyordu. İçtikçe omuzları çöküyordu. Oyun havaları çalarken ablam gidip Nezahat Abla'yı kolundan çekip kaldırdı.

Neval, "Abin sana sesleniyor galiba," dedi.

Abimle göz göze geldik. Yüzünde sıkılgan bir ifadeyle "bir dakikacık" beni yanına çağırıyordu.

"Dışarıda, davetli olmayan ama seni tanıdığını söyleyen birtakım adamlar var. Görünüşleri tekin değilse de düzgün bakıyorlar. Ellerindeki siyah naylon torbada şarap şişeleri var."

"Abi," dedim, "nasıl ayıp oldu biliyor musun? Hemen içeri alalım onları. Her birinden tek tek özür dileyeyim. Of ya, nasıl bu hataya düştüm. Buraya gelmekle beni ezdiler abi... Nasıl utanıyorum, anlatamam."

Abim sırtımı sıvazladı.

"Olur böyle şeyler," dedi, "onlar dert etmemiş, sen de etme."

"Aaa," deyip donakaldım. Ragıplar, Eran Kaptan, Hasan ve Faruk pistteydiler. Çalgıcılarla karşılıklı selamlaşarak oynuyorlardı. Aşırı hiçbir şey yoktu. Onlarınki oyundan çok tapınmayı andırıyordu. Onları izleyen Vahit'i ilk kez gülümserken görüyordum.

"Ne güzel bir düğün," dedi Sacit. Meyve suyu bardağını alıp Sefil'le tanışmak için masamıza gelmişti. "Bir gün evlenirsem böyle bir düğün yapacağım."

"Boş ver," dedi Enis, "sefil olursun."

Neval kötü kötü Enis'e baktı.

"Ne!" diye bağırdı Enis, "yalan mı? Ben sefil olmadım mı? Sen, o, ötekiler sefil olmadınız mı?"

"Sefilciğim," dedi Neval, "seninkinin evlilikle bir ilgisi yok, sen hep sefildin. Olan bana oldu."

Ablam yanıma geldi. Terlemişti, yüzü ışıl ışıldı. Gözlerinin içi gülüyordu. "Canım," deyip sarıldı. "Seninle gurur duyuyorum, öyle güzel şeyler yazıyorsun ki."

Şaşırdım.

"Okudun mu?" dedim.

Gözlerini yumup başını hafifçe sarsarak gülümsedi.

"Bir şey söylesem darılmazsın değil mi?"

"Sana hiç darılır mıyım."

"Bak," dedi. Ellerini birbirine kenetlemiş, başını hafifçe yana eğmişti. Beni incitmekten korkar gibiydi.

"Hadi söyle abla."

"Darılmayacaksın ama, söz..."

"Söz."

"Beni bir daha yazmanı istemiyorum."

"Abla!" dedim.

Eliyle ağzımı kapadı. "Sen benim canımsın," dedi, "yazmaya devam et, ne olur bırakma."

"Seni yazdım diye kırıldın mı?"

"Yoo, hayır... sakın öyle düşünme. Yazman çok hoşuma gitti, biraz... nasıl söylesem, biraz utandım."

"Ablacığım," deyip sarıldım. "Bir daha yazmayacağım, söz..."

Sarıldık. İkimiz de ağlamaya başladık.

"Şşitt," dedi Nam Kadir, "ne ayıp, düğünde ağlanır mı?"

"Mutluluktan," dedi ablam. "Yıllardır görüşmemiştim kardeşimle."

Konuyu değiştirmek için,

"Bir motosikletiniz vardı, değil mi?" dedim.

"Evet, var," dedi, "dışarıda duruyor. Düğün bitince ona binip gideceğiz."

"Yaa," dedi ablam, "binip uzaklara gideceğiz."

Gözlerinde hâlâ yaşlar vardı, ama gülüyordu.

Müzik sustu. Baktım; annem, babam, halalarım, eniştelerim, amcam ve yengemin olduğu masa boştu. Enis, Neval, Sacit, Ragıplar, Eran Kaptan, Hasan, Faruk, Vahit, Raci, Cemse, Aslangöz, Tahsin yoktu. Abim, yengem, Ebru da yoktu. Nam Kadir'le ablam da yoktu. Bir ben vardım.

Tek başıma...

ÖYKÜ ŞÖYLE BAŞLIYOR

"Aaa," dedi Nur, "sen burada mı uyudun?"

Salondaki kanepedeydim. Nur'a boş gözlerle baktım. Bir an günün hangi saati olduğunu çıkaramadım.

"Çalışırken uyuyakalmışım. Saat kaç?"

"Dokuza geliyor."

"Yapma ya, bugün de öldü desene."

"Ben de seni göremeyince yürüyüşe çıktığını düşündüm."

Doğrulup oturdum. Uykumu alamamışım, dinlenememişim. Yorgunum.

"Gece uykum kaçtı. Bir türlü uyuyamayınca da kalkıp çalışayım dedim."

"Çalışabildin mi?"

"Eh, bir şeyler yaptım... Ne kötü bir geceydi. Uyku ile uyanıklık arası tuhaf tuhaf rüyalar gördüm."

"Bu aralar iyi değilsin. Uyurgezer gibi dolaşıyorsun, çevrene yaydığın olumsuz hava beni de etkiliyor. İyice eve kapandın, çık dolaş biraz, arkadaşlarınla görüş diyorum; yok, diyorsun. Birlikte bir şeyler yapalım diyorum, istemiyorsun."

"Her sabah yürüyüş yapıyorum ya..."

"Yap tabii, ama çevrendeki insanlardan da kopma."

Gerindim. "Belim tutulmuş," dedim, "bu kanepe hiç rahat değilmiş."

"Çay suyunu koyuyorum. Yumurta ister misin?"

"Hayır," dedim, "bu gece rüyamda kimi gördüm biliyor musun?"

"Kimi?" diye bağırdı mutfaktan.

"Ablamı."

"Olabilir," dedi salonun kapısında belirerek, "ben de iki gece önce babamı görmüştüm. Ölü görmek iyiymiş derler."

"Ablam beyaz gelinlik giymişti, Nam Kadir ile evleniyordu. O kadar mutluydu ki..."

"Ne güzel rüya işte, niye karabasan diyorsun ki."

"Bana ne dedi biliyor musun, ‘Beni bir daha yazma,' dedi. Kırılmış, incinmişti. Onu huzursuz ettim. Acı çekiyorum."

Nur yanıma geldi, sırtımı hafifçe sıvazlayarak, "Rüya bu," dedi, "saçmalama. O öyküyü çok sevdim ben, ablan yaşasaydı o da severek okurdu. Onu küçük düşürecek, incitecek bir şey yok ki... Senin içinin hiç rahat olmadığını da biliyorum. Onu yazmakla yazmamak bıçak sırtı gibi bir şey; bunu anlamaya çalışıyorum, ama anlayamıyorum."

"Ben de anlayamıyorum. Keşke yazmasaydım."

"Kalk bir duş al. Ben de bu arada kahvaltıyı hazırlayayım."

"Haklısın," dedim, "o bir rüyaydı. Ama nasıl da canlı bir rüyaydı, anlatamam. Şu an bile gözümün önünden gitmiyor. Sen, Enis, Neval de vardınız. Halalarım, eniştelerim, annem, babam, herkes benden gençti."

"Hadi canım; sen duşa, ben mutfağa..."

* * *

"Bugün sinemaya gidelim mi?" dedi Nur, "çıkınca Mülkiyeliler'de oturur bira içeriz, kitapçıları dolaşırız."

"Çalışmam gerek."

"Hep öyle diyorsun, ama bir şey yapmıyorsun. Ne zaman odana gelsem bilgisayarda oyun oynarken görüyorum seni."

"Kafamı toparlamak için oynuyorum, beni dinlendiriyor. Bu arada yeni bir öykü oluşuyor, birkaç sayfasını akşam yazdım bile. Uykum o yüzden kaçmış olabilir. Kafamda birtakım görüntüler sürekli yer değiştiriyor. Onları çizecek sözcükler yan yana gelmeye başlayınca da uyuyamadım."

"Nasıl bir öykü?"

"Daha önce yazdıklarıma pek benzemeyen bir öykü. Orta yaşlı bir adam, alışveriş ettiği marketteki kasiyer kıza takıyor kafasını."

"Kızın hiçbir şeyden haberi yok tabii."

"Bu öyküde var. Adam evli. Kızı yaşındaki kıza kur yapıyor, komik durumlara düşüyor. Karısının görevi nedeniyle kent dışında olduğu bir gece kızı evine getiriyor. İçki içiyorlar. Adamın amacı onunla yatmak. Ama kızın içkiye dayanıksız olabileceğini düşünemiyor."

"Bir aşk öyküsü?" dedi Nur. Kaşlarını kaldırmış, şaşkınlıkla yüzüme bakıyordu, "Nerden çıktı şimdi bu?"

Güldüm. "Nerden çıktığını bilmiyorum," dedim, "çıktı işte. Niye?"

"Ne bileyim, senin tarzın değil. Merak ettim."

"Yazdıklarımı okumamı ister misin?"

"Hayret! İsterim istemesine de, hani sen öykünü bitirmeden kimseye okumazdın."

"Teklif benden, istemiyorsan okumam."

Salonda, pencerenin önündeki berjer koltuklarda oturuyoruz. Nur sigara yaktı. Merak ve kaygıyla yüzümü inceliyor. Kahvemden bir yudum içtim. Gözlüklerimin üstünden bakarak,

"Öykü şöyle başlıyor," dedim.

İçki birden çarptı onu. Yarım saat öncesine kadar hiçbir şeyi yoktu oysa. Bütün dişlerini göstererek, omuzlarını sarsa sarsa, eliyle omzuma vurup, "Ay çok hoşsun," diyerek yerli yersiz gülüyordu. Gözlüklerini çirkin bulmakla ona haksızlık ettiğimi düşündüm. Yakışıyordu, onu çok çekici yapıyordu. Bu haliyle bile Meryl Streep'ten daha güzel görünüyordu.

Şimdi ise, burnunun ucuna düşmüş gözlükleriyle hiç de çekici değil. Bir cinayete kurban gitmiş gibi yatıyor koltukta; bacakları iki yana açılmış, başı sol omzuna doğru kaymış, kolları iki yana sarkmış. Dudaklarında ona yabancı, ürkütücü bir gülüş var. Baygın baygın bakıyor.

"Yanıma gelsene," diyor, "korkma, yemem seni."

Gülmesi bir hıçkırıkla kesiliyor, uykudan uyanmış gibi tuhaf tuhaf çevresine bakınıyor. Göz göze gelince yine gülüyor. Bacaklarını toparlayıp eliyle koltuğa vuruyor.

"Hadi ama, gel."

Yanına oturuyorum. Kolunu boynuma doluyor. Teni soğuk. Üşüyor.

"Öp beni," diyor, "seviş benimle."

"Saçmalama," diyorum.

"Saçmalamıyorum," diyor, "beni becermek için evine getirmedin mi? O beyefendi, o babacan tavırlar, hatır sorup gönül almalar bunun için değil miydi? Tamam. Şu anda seninle sevişmek istiyorum, hem de karının yatağında."

Kusmuk kokuyor. Gece mavisi bluzunun önü de kusmuk ve su lekeleriyle harita gibi olmuş. Ucuz ve özensiz makyajı akmış, çok perişan görünüyor. Hızlı içti, pek bir şey yemedi. İçkiye alışkın olmadığını anlamalıydım. Aslında anladım ama karışmadım. Kısa sürede "güzelleşir", geceyi de güzelleştirir diye düşünmüştüm.

"Bir duş al," diyorum, "iyi gelir."

"Ben iyiyim," diyor. Yeniden hıçkırıyor. "Sen," diyor, gülümsüyor, gülümserken ağzı çarpılıyor, çirkinleşiyor, "bana sarhoş muamelesi yapıyorsun, değil mi? Ne zaman gideceğimi düşünüyorsun, değil

mi? Gitmeyeceğim, bu gece burada kalacağım ve seninle karının yatağında sevişeceğim."

"Gel yüzünü yıkayalım Hale."

Eliyle kolumu itiyor. Yüzü yeniden çarpılıyor. Gülmeye benzeyen, gülmekten çok karşısındakini küçümseyen bir alayla genişliyor dudakları. Sesimi taklit etmeye çalışarak, "Hamfendi kimlik kartı sormuyor, bu kartın çalıntı olacağını hiç düşünmüyor mu?" diyor. Gülmeyle ağlama arası garip sesler çıkarıyor. Sesini değiştirip, "Kasiyer hamfendi öyle talimat aldığı için kimliğinizi görmek zorunda beyefendi!" diyor. Ellerinin tersiyle gözlerini silip, "Hava almak istiyorum," diyor. Bluzunun düğmelerini açıp başını koltuğa yaslıyor.

"Balkona çıkar beni."

"Üşürsün, hava soğuk."

"Üşüyeyim... Gebereyim... Hepiniz benden kurtulun, tamam mı! Hepinizin Allah belasını versin, tamam mı! Beni balkona çıkar! Hemen."

Öğürmeye başlıyor. Safra suyundan başka bir şey çıkmıyor avcuna. Ne yapacağımı bilmez bir biçimde yanında dikiliyorum. Nasıl bir belaya bulaştım Tanrım, nasıl bir belaya... Başını kaldırıp yaşlı gözlerle bakıyor.

"Ben bunlara layık biri miyim?" diyor. Ağlamaya başlıyor. Avcundaki yeşil su parmaklarının arasından sızıp halıya damlıyor.

"Değilsin," diyorum. Omzunu tutup hafifçe sıkıyorum.

"Değilsin Hale."

"Git," diyor, "lütfen git."

Koluna girip banyoya götürmeme itiraz etmiyor. Elini yüzünü yıkıyorum. Titriyor. Salona götürüp kanepeye yatırıyorum. Sızan ya da uyuyan bir kadından çok, ölü bir genç kıza benziyor.

"Madem içkiye alışkın değildin, neden o kadar içtin."

"Cesaret için... Ne olur balkona çıkar beni."

"Peki. Ama sana bir kazak vereyim, şu anda bile titriyorsun."

Elimi tutuyor. "Bana bir kazak getir, ne olur," diyor, "çok üşüyorum."

Kazaklarımdan birini veriyorum. Kolları içinde kayboluyor. Şu anda o kadar sevimli ve o kadar zavallı ki. Balkona çıkıyoruz. Çok katlı yapılardaki pencerelerin büyük bölümü karanlığa gömülmüş. Uyumayanların sayısı az. Kentin sessizliğini, arada bir geçen araçlar bozuyor.

"Kahve içer misin?"

Başını iki yana sallıyor. Kollarını kavuşturup kendi gövdesine sarılmış. Konuşmadan oturuyoruz.

"Şimdi nasılsın?"

"Daha iyiyim."

"Ne zaman istersen evine bırakırım."

"Eve gidemem!"

"Gidemez misin?" diyorum. Sesimi yükselttiğimi fark edince elimde olmadan boynumu kısıyorum. Daha alçak sesle, "Ama Hale," diyorum, "yarın karım geliyor; sabah erkenden evde olur."

"Gidemem," diyor, "anneme bu gece arkadaşımda kalacağımı söyledim. Hem beni bu halde görse ne düşünür kadın. Gidemem..."

"Bu kadarını yazdım," dedim.

"Sevmedim," dedi Nur. "Birincisi, senin tarzın değil. Her söyleşide bildiğin, tanıdığın yaşamları yazdığını söylüyorsun, sonra kalkıp böyle bir öykü yazıyorsun. İkincisi, ilginç değil. Gerçi bitmemiş ama, nereye gideceği de az çok belli."

"Nereye gidebilir?"

"Yani... Adamın karısı sabah eve geldiğinde o kızı görebilir, ya da görmeyebilir. Ne bileyim işte, öyle bir şey."

Güldüm. Onu kızdırmak için özellikle öyle güldüm.

"Hayır," dedim, "hiç de öyle şeyler olmayacak. Şimdi bak; kız adamın evinde kalacak. Onu yatak odasına yatıracak. Kız o kadar yorgun ki, hemen uyuyuverecek. Kendisine de salondaki kanepede yatak hazırlayacak. O hemen uyuyamayacak; kalkıp dolaşacak, biraz daha içecek, balkona çıkıp sigara yakacak, içeri geçip melekler gibi uyuyan kızı seyredecek, yarın sabah ne yapacağını düşünecek... Karışık ruh durumları yani. Ama en baskın olanı da pişmanlık ve vicdan azabı. Sonunda o da uykuya yenik düşecek ve kanepede uyuyakalacak."

"Sabah da karısı gelip..."

"Hayır, öyküyü o kadar sarkıtmayı düşünmüyorum. Adam o gece bir rüya görecek. Bir koyda, tek başınadır. Çevredeki kayaların üzerinde sayılamayacak kadar çok karga vardır. Buraya dikkatini çekerim; martı değil, karga!"

Nur gözlerini yumup başını "biliyorum" dercesine salladı.

"Kargalar ilgiyle adama bakıyorlar. Ortalık o kadar sessiz ki, ürkütücü. Adam, açıktaki kayığa bakıyor. Sonra soyunmaya başlıyor. Üzerindeki her şeyi çıkarıyor. Denize girip kayığa doğru yüzmeye başlıyor. O, kayığa doğru yüzerken, kayıktaki belirsiz kişi de açığa doğru kürek çekiyor. Adam kayığa ne kadar yaklaşsa da bir türlü ulaşamıyor. Kürek çekenin bir kadın olduğunu görüyor. Rüzgârda dalgalanan saçları yüzünü kapadığından kadını tanıyamıyor."

"Off!" dedi Nur, "Öykünün sonunu böyle bağlarsan, herkes, oradaki adamın sen olduğunu düşünecek. Rüyalı öyküler, falan... Yapma bunu lütfen."

"Nerden çıkarıyorsun," dedim, "onlar başkasının rüyaları."